CANADIAN ... BRANCH
21 1953

AUG - 7 1953

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
82—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9 - 7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

56./181. n-rs. TREŠDIEN, 1953. G. 22. JŪLIJĀ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIĶSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9 - 7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

VAŠINGTONA TIC KOMŪNISTIEM, BET...

Vai komūnisti šoreiz patiesi turēs savu vārdu? Jeb vai atkārtosies iepriekšējie tukšie solījumi, kas radīja jaunas nesaskaņas un vilcināšanās?

Vašingtonā. — Pagājušās nedēļās komūnistu uzbrukumu radītais uztraukums Vašingtonā norimis pēc svētdienas sanāksmes Panmundžomā, un amerikāņu diplomāti cer, ka šoreiz komūnisti patiesi grib pamieru nolīgt, bet... Pēdējā laikā viņi jau to ir solījuši darīt tik bieži, ka tie paši sabiedroto diplomāti, kas cer uz pamiera parakstīšanu, nevar atturēties no skepticisma, jo vienmēr pastāv iespēja, ka var atkārtoties iepriekšējām līdzīgas vilšanās.

Bet Apvienotajām Nācijām nav jārēķinās tikai ar komūnistiem, kaut gan vēl tagad ir palicis nenoskaidrots jautājums: kur novietot tos kara gūstekņus, kas paši nevēlas atgriezties pie komūnistiem? Iespējams, ka viņi tiks novietoti indiešu apsardzībā, 2,5 jūdžu platajā neitrālā joslā.

Sabiedrotajiem nepārtraukti jāuzmana arī Dienvidkorejas prezidents Singmans Rī, jo nekad nevar zināt, kas viņam padomā rītdienai.

Vienmēr jārēķinās ar to, ka Rī var pašā pēdējā brīdī mēģināt izspēlēt kādu paslēptu trumpi un sagāzt gadiem ilgo sabiedroto pacietību, kas bija nepieciešama pamiera sarunu novešanai līdz laimīgam iznākumam.

Komūnisti pievienojās pamiera parakstīšanai tādēļ, ka AN galvoja, ka Rī pildīs visus pamiera noteikumus. Apvienotās Nācijas par to ir atbildīgas. Bet vai Rī noteikumus pildīs?

Jaunas bažas sabiedrotajiem sagādājis arī Dienvidkorejas sūtnis Vašingtonā Dr. Jou Čan Jongs, kas kādā runā Sanfrancisko paziņojis, ka Dienvidkoreja atsāks karu, ja Korejas apvienošana nebūs panākta pēc 180 dienām.

Lai atvairītu iespēju, ka dienvidkorejieši nepilda paredzētos pamiera noteikumus, Apvienotās Nācijas paziņojušas, ka gadījumā, ja Dienvidkoreja liedzas pildīt pamiera noteikumus, Apvienotās Nācijas mazgā savas rokas nevainībā un atstāj Dienvidkoreju vienu pašu.

Sagaida pamieru tuvākā laikā

No Munsānas ziņo, ka pagājušās svētdienas sanāksmē komūnistu armijas virspavēlniecība paziņojusi sabiedrotajiem turpināt visus nepieciešamos priekšdarbus, kas veicami pirms pamiera parakstīšanas, Iespējamo pamiera parakstīšanas datumu, kas pārtrauktu vairāk kā trīs gadu ilgās kaujas Korejā, komūnisti attu rējās minēt.

Apvienoto Nāciju bruņoto spēku virspavēlniecības ģen. M. Klarks Tokio preses pārstāvjiem izteicies, ka sarunu attīstība Panmundžomā esot „ļoti daudzsološa" un ka šāda veida progresam vajadzētu novest pie pamiera parakstīšanas visdrīzākā laikā.

Kā ģen. Marks Klarks, tā arī komūnistu militārā virspavēlniecība Korejā, līdz šim atturējušies minēt iespējamo pamiera parakstīšanas datumu. Tai pašā laikā kāds komūnistu žurnālists Panmundžomā zinājis stāstīt, ka pamiera parakstīšana un kara darbības pārtraukšana notikšot jau šonedēļ.

Bet pirms galīgā pamiera līguma parakstīšanas sabiedrotajiem un komūnistiem vēl esot jāpārrunā daži sīki jautājumi, kas vēl vairāk nodrošināšot pamiera pastāvēšanu. Pēc pamiera parakstīšanas kara darbība jāpārtrauc 12 stundu laikā un 72 stundās kā vienai, tā arī otrai karojošai pusei jāatvelkas no pašreizējās frontes līnijas, lai atstātu 2,5 jūdžu platu nevienam nepiederošu joslu.

Pievienodamies pamiera parakstīšanas noteikumiem, komūnistu sakarvirsnieku vadītājs ģen. Nam Ills gan izteicies, ka komūnisti esot ar mieru parakstīt pamieru, kaut gan izbēgušo kara gūstekņu jautājums vēl līdz šim neesot apmierinoši atrisināts.

ĶĪNIEŠI PADODAS SABIEDROTO GŪSTĀ

Na Seulas ziņo, ka, sākoties labākiem laika apstākļiem, amerikāņu aviācija nosviedusi Kumsongas frontē 600 tonnu bumbu. Gaisa uzbrukumi ķīniešu komūnistus tā pārsteiguši, ka tie pānikā bariem vien padevušies sabiedroto gūstā, izjaucot savas vadības uzbrukumu plānus.

Amerikāņu aviācijas vadība ziņo no Korejas, ka izdarīti 509 dažādi uzlidojumi ķīniešu pozicijām un tiešai aizmugurei, kamēr vieglie izlūkotāji pikējot uzbrukuši krievu būvētiem tankiem, iznīcinot sešus.

Amerikāņu astotās armijas komandieris ģen. Teilors paziņojis, ka pagājušās nedēļas uzbrukumu laikā sabiedroto fronte austrumu sektorā bijusi spiesta atvilkties vismaz septiņas jūdzes. Pie Kumsongas, kur fronte bijusi stipri izliekta, sabiedrotie zaudējuši 60 kvadrātjūdžu lielu territoriju.

Ķīniešu masas centrālā frontē

No Seulas ziņo, ka amerikāņu aviācija izdarījusi vairākus uzlidojumus ķīniešu komūnistu armijas koncentrējumiem ziemeļos no Kumsongas upes, pagājušo nedēļu smago kauju vietās. Amerikāņu militārie novērotāji gan domā, ka pašreizējā armijas pulcināšana nav jauna uzbrukuma sākšanai, bet gan Dienvidkorejas prezidenta Singmana Rī bridināšanai, un ka tā ir tikai laicīga komūnistu sagatavošanās pret Dienvidkorejas uzbrukuma draudiem, ja pamieru nolīgtu pret prezidenta Rī gribu.

Jaunas plūdu briesmas Japānā

Apmēram 200 jūdžu no Tokio Japānu piemeklējuši daudzi lielāki plūdi nekā nesenā katastrofā Kiuši salā, kur galu dabūja vairāk kā 700 cilvēku.

Pašreizējie plūdi sākušies pēc ļoti spēcīgām lietus gāzēm, kas pārpludinājušas upes, kas savukārt krastiem pāri gāzdamās pārpludinājušas lielus apgabalus. Līdz šim noslīkušo un bez vēsts pazudušo skaits sasniedz 6000 personu. 122 tūkst. cilvēku palikuši bez pajumtes.

Krievu tanki atkal Berlīnē

Berlīnē. Tieši mēnesi pēc Austrumberlīnes nemieru sākuma 17. jūnijā, krievu tanki bija atkal spiesti atgriezties šajā pilsētā, kas nolēmusi atbrīvoties no komūnistu jūga.

17. jūlijā, svinot nemieru sākuma viena mēneša atceri, Austrumberlīne atradās jaunu nemieru priekšvakarā un krievi ar vislielāko steigu, drāzās atpakaļ uz nesen atstāto pilsētu. Pēc rietumberlīniešu ziņām krievi ieradušies Austrumberlīnē no trīs dažādām pusēm — dienvidaustrumiem, austrumiem un ziemeļiem. Bez motorizētiem kājniekiem, bruņotām mašīnām, municijas kolonnām un pirmās palīdzības mašīnām Berlīnē ieradusies arī viena krievu tanku divizija. Vienas stundas laikā novērotājiem izdevies saskaitīt 82 krievu tankus. Un tie vēl nav galīgie skaitļi.

Pirms apmēram desmit dienām, kad likās, ka nemieru briesmas būs garām, krievi atcēla izņēmuma stāvokli Austrumberlīnē un izvāca atlikušos 25.000 sarkanarmiešus, kas tagad dabūjuši mērot ceļu atpakaļ.

Jaunu nemieru uzliesmojumi joprojām turpinās visā Austrumberlīnē. Pag. nedēļā sākuši streikot 14.000 strādnieku kādā krieviem piederošā mākslīgās gumijas fabsikā Merseburgā, Halles tuvumā. Streikotāji pieprasa savu apcietināto darba biedru atbrīvošanu. Darbi apstājušies arī lielajā Ceisa optisko stiklu rūpnīcā Jēnā, bet strādnieki pēc trim dienām bijuši spiesti atgriezties atkal darbā, jo krievi draudējuši nošaut katru desmito streikotāju.

Aicinājums Dienvidslavijai

No Vašingtonas ziņo, ka Anglija, Francija un Sav. Valstis izsūtījušas kopēju uzaicinājumu Dienvidslavijai, sūtīt savus militāros pārstāvjus uz Vašingtonu, lai pārrunātu Dienvidslavijas aizsardzības iespējas un militāro gatavību. Sarunu laiks vēl netiek minēts. Arī Dienvidslavijas atbilde vēl līdz šim nav saņemta.

Mūsu soc.-demokratu NEPĀRDOMĀTS SOLIS LIELAJĀ POLĪTIKĀ

AP ziņo no Stokholmas, ka trimdā esošie sociāldemokratu vadoņi no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Polijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Rumānijas, Bulgārijas un Ukrainas nosūtījuši kopēju telegrammu ASV, Anglijas un Francijas ārlietu ministriem, kas bija sanākuši uz konferenci Vašingtonā. Savā telegrammā sociāldemokrati aicina ārlietu ministrus iestāties par to, lai minētām deviņām tautām dotu iespēju noturēt brīvas vēlēšanas. Vēlēšanām būtu jānotiek starptautiskās komisijas kontrolē.

Memorandu iesniegšana lielvalstu pārstāvjiem ir laba lieta, jo tas atgādina tiem, ka pasaulē ir kādas neatrisinātas problēmas. Tomēr šis sociāldemokratu memorands pārsteidz ar to, ka tas aprobežojas tikai ar prasību pēc brīvām vēlēšanām. Mūsu bezkompromisa prasība vienmēr ir bijusi izbeigt krievu okupāciju un atjaunot šo valstu suverēnitāti. Brīvas vēlēšanas varētu notikt tikai pēc tam, kad šī pirmā prasība būs izpildīta. Sociāldemokratu prasība noturēt brīvas vēlēšanas Latvijā, kamēr tā vēl atrodas krievu okupācijā, var radīt iespaidu, ka mēs jau būtu samierinājušies ar savas neatkarības zaudēšanu un vairs neprasām tās atjaunošanu. Šādu prasību varēja gan iesniegt satelītu pārstāvji, jo šo valstu suverēnitāte oficiāli nav iznīcināta. Ja Baltijas valstu sociāldemokrati pievienojušies šai prasībai, tad tas jāatzīst par viņu nepārdomātu un neveiklu soli.

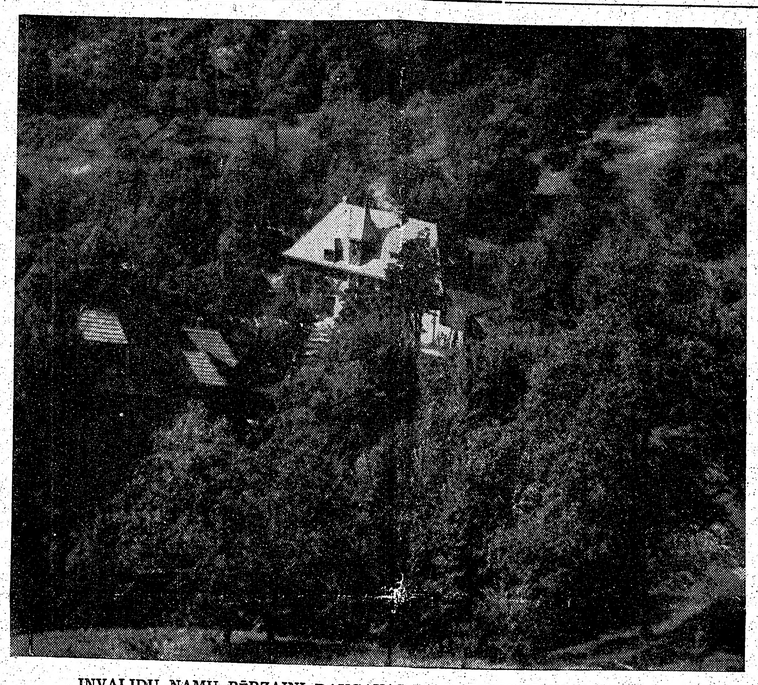

INVALIDU NAMU BĒRZAINI DAUGAVAS VANAGI PĀRŅĒMUŠI SAVĀ RĪCĪBĀ

AUSTRUMVĀCIJAS STRĀDNIEKU SACELŠANĀS ATSKAŅAS

KREMLIS APMAINA AUSTRUMVĀCIJĀ INFICĒTO SARKANARMIJU

Austrumvācijas sacelšanās atbalsis vēl joprojām pāršalc pasauli un ir tikpat skaļas kā bija pats bumbas sprādziens 17. jūnijā Berlīnē. Sacelšanās ne tikvien sakustināja komūnisma hipnotizētos vāciešus, bet arī krievu sarkanarmiju. Kopš 17. jūnija izvirduma 16 krievu virsnieki jau paspējuši meklēt paslēpšanos Berlīnes rietumu sektoros. Kādā Neubrandenburgā stacionētā krievu pulkā bez vēsts pazuduši 43 virsnieki un kareivji. Krievu ģenerāļiem tā ir nopietna problēma. Sacelšanās kādā satelītu zemē jau ir pati par sevi loti nepatīkama lieta, bet dezertēšana no sarkanarmijas ir kas pavisam cits, un viens otrs komūnists jau sāk justies diezgan neērti.

Pēc aculiecinieku stāstiem krievu kareivjiem vāciešu sacelšanās bijusi gluži jauna un nepieredzēta lieta: piedzīvojums, kas viņu iedrošēto domāšanu satricinājis pašos pamatos. Kaut ko tādu viņi nepazina un nebija tam sagatavoti. Strādnieku masu demonstrācijas sarkanarmiešos modinājušas respektu un izbrīnu, jo komūnistu zemēs šāda veida strādnieku izdarības nav paredzētas. Līdz ar radušos respektu pret vācu strādniekiem vienam otram zudusi cieņba pret pašu armiju un vairākos gadījumos krievu kareivji kavējušies pildīt pavēles, atteikušies apcietināt demonstrantus un pat kavējušies ar uguns atklāšanu, un 18 kareivji nodoti kara tiesai, notiesāti un nošauti.

APMAINA 300.000 SARKANARM.

Krievu veselībai nebūt nenāk par labu noskatīties šādu sacelšanos. Pret brīvības alkām pretpote vēl nav izgudrota. Līdz ar to inficētās sarkanarmijas vienības tagad tiek nosūtītas atpakaļ uz Padomju Savienību un to vietā nāk svaigi spēki, kas ar sacelšanās bacili vēl nav saindējušies. Bet vai 300.000 aculiecinieku nosūtīšana uz Padomju Savienību nav tikpat riskanta? Cilvēku stāstīšanas kāre taču ir tikpat liela kā kāre dzirdēt ko jaunu. Un mucā augušai krievu ausij te nu jaunumu atliku likām.

Ir grūti teikt, vai Berlīnes sacelšanās pārsteidza ģen. Dibrovu vai ne. Bet tā viņu noteikti sakaitināja un viņa neapvaldītās dusmas bija ārēji redzamas, kad vācu demonstranti apbēra krievu tankus krievu valodā rakstītām pretkomūnistiskām skrejlapām un atklāti mēdīja pašu Dibrovu.

DEMONSTRANTI NAV ATBRĪVOTI

Kremlis loti maldās, ja domā, ka sacelšanās Austrumvācijā jau beigusies. Izņēmuma stāvokļa laikā vācieši tikai mazliet apklusuši un tagad kādu laiku sabotēs vairāk ar viltu nekā ar varu, bet, reiz uzsildīta, mīkla nemitēsies rūgt, un pienāks diena, kad tā sāks atkal velties abrai pāri.

Ārēji, patiesi, daudz kas liecina, ka iestājušies mierīgāki laiki. Berlīnes ielas ir klusas. Atjaunota satiksme starp Berlīnes rietumu un austrumu sektoriem, lai gan pastāv parastā kontrole. Bet tas ir tikai ārēji. Iekšpusē aina ir pavisam cita: darba jaudas palēninā šana, darba pārtraukšana, vietām pat atklāti streiki. To pastiprina pārtikas trūkums, ko komūnisti vēl līdz šim nav spējuši apmierināt; strādnieku drūmi naidīgās sejas, jo apcietinātie sacelšanās dalībnieki vēl nav atbrīvoti. Kamēr komūnisti neizpilda visus savus solījumus, par sacelšanās beigām vispār nav ko sapņot.

Paskatīsimies mazliet dziļāk. Kas būtu Kremlim jādara, lai savaldītu austrumvāciešus? Tikai lai savaldītu, nemaz nerunājot par pilnas ražošanas atsākšanu fabrikās un lauksaimniecībās. Uz Austrumvācijas komūnistiem Maskava nevar paļauties, jo jau tagad tie vainojami lielā daļā nepatikšanu. Kā strādnieki, tā arī lauksaimnieki Austrumvācijā noteikti ir pret komūnismu. Pat Tautas policija izrādījusies neuzticama, kad veselas vienības atteikušās uzbrukt demonstrējošiem strādniekiem. Viena Austrumvācijas policijas vienība cīnījusies ar sarkanarmiešiem trīs dienas no vietas! Neaizmirsīsim, ka līdz šim Tautas policiju ieskatīja par Austrumvācijas nākamās armijas kodolu. Tagad šī doma jāatmet, un komūnistu izredzes jāatzīst par bankrotējušām. Līdz ar to vāciešu savaldīšanai Kremļa rīcībā atlikusi vienīgi sarkanarmija, kaut gan tagad ir pietiekams iemesls šaubīties arī par tās uzticamību — ārpus Padomju Savienības robežām.

Pašreizējā krievu politika Austrumvācijā prasa divu dažādu cimdu pāru valkāšanu vienā laikā. Ārējais pāris ir mīksts un solījumu pilns. Tiek solīta pārtika, politisko apcietināto amnestija, darba normu nepalielināšana un labākas dienas visiem pilsoņiem. Tagad atliek tikai skatīties un gaidīt, kad šie krievu solījumi tiks īstenoti. Vismaz līdz šim viss solītais palicis tikai solīts. Šoreiz gan iespējams, ka apstākļi spiedīs komūnistus turēt doto vārdu.

SACELŠANĀS NAV BEIGUSIES

Tai pašā laikā otrs cimdu pāris ir tas pats vecais un ilgi valkātais, kas pazīstams katram, kas pazīst komūnismu. Policijas terrors nav mazinājies. Kaut gan komūnisti solīja, tomēr sacelšanās laikā apcietinātie strādnieku demonstranti līdz šim nav atbrīvoti. Daudziem piesprieşti ilgi cietumsodi. Daudzi izsūtīti uz padomju vergu nometnēm. 5000 streikotāju ģimenes no Berlīnes izsūtītas uz Austrumvācijas lauksaimniecības apgabaliem. Policija turpina grēkāžu meklēšanu un terrorizē iedzīvotājus. Bet ar šādu izturēšanos ražošanu palielināt nevar, un Austrumvācija pašreiz atrodas tādas saimnieciskas krizes priekšā, ka, apstākļiem strauji nemainoties uz labu, vietējie apstākļi vien spiedīs krievus piekāpties vāciešu prasību priekšā.

KĀ JŪTAS VĀCIEŠI?

Kā tagad pēc sacelšanās jūtas Austrumvācijas strādnieki? Kā jūtas mazs zēns, kas lielākam par prieku izracis tik dziļu bedri, ka pats vairs netiek ārā, kamēr lielais, rokas bikšu kabatās sabāzis, aiziet mājās svilpodams? Amerikāņu akcijas vāciešu acīs tagad strauji kritušās, jo pēc viņu domām amerikāņi palaiduši garām lielu izdevību ilgi solītajai Austrumvācijas atbrīvošanai. Rietumi ne tikvien nepalīdzēja austrumvāciešiem, bet pat brīdināja rietumberlīniešus atturēties no iejaukšanās austrumberlīniešu darīšanās. Ar sabiedroto runāšanu nekas netika palīdzēts. Bet ja amerikāņi sacelšanās laikā būtu tikai pabraukājuši ar saviem tankiem gar savas robežas daļu, tad jāšaubās, vai krievi būtu atļāvušies tik brutālu uzvešanos. Dabiski, ka pēc amerikāņu pasīvās izturēšanās Rietumvācijā tagad pacēlies jautājums: vai amerikāņi vispār grib panākt Austrumvācijas atbrīvošanu?

Berlīnē saņemtās ziņas liecina, ka sacelšanās Austrumvācijā ir nemieru sākums visās komūnistu satelītu zemēs. Poļu partizāni jau tiktālu paspējuši apstrādāt krievu dzelzceļu tīklu, ka karaspēka pārvadāšanai jāizmanto Baltijas jūras ceļš. Čechoslovakijas valdība nesen izdevusi likumu, kas strādniekiem par darba kavēšanu paredz cietumsodu. Aiz pārliecīgas laimes jau nu strādnieki savu darbu nekavē. Ungārijā komūnistu politika mainījusies pašos pamatos, kamēr Rumānijā apžēlojot cietumniekus un no valsts klētīm barojot bada cietējus. Valdības krizes esot arī Bulgārijā un Baltijas valstīs.

Lielais vilnis ir lēnām iesācis velties, kamēr Kremlī iestājusies paralize.

BERIJAS LIKTENIS IR SKAIDRS

Kā lielkrievi nolikvidēja gruzīni. — Maskavas notikumu atbalss Latvijā

No Maskavas pienākušās ziņas liecina, ka Berijas gāšana ir lielkrievu nopelns, atspēlēšanās par Berijas piekopto politiku pēdējos četros mēnešos pēc Staļina nāves. Dažādās „pret-Berijas" sapulcēs tagad runātāji sviedriem vaigā mēģina pierādīt, ka Berija esot mēģinājis sanaidot dažādās tautas Padomju Savienības iekšienē. No lielkrievu viedokļa tur ir zināma taisnība. Drīz pēc Staļina nāves drošības policijas rokās esošos ārestus, kas vairumā bija žīdi, atzina par nevainīgiem un atbrīvoja. Tai pašā laikā Berijas vārdā Pravda uzbruka diviem augstu stāvošiem valdības ierēdņiem krieviem, it kā viņi esot gribējuši panākt antisemītisma veicināšanu Padomju Savienībā. Pret krieviem Berija nostājās savā dzimtajā Gruzijā, Ukrainā, kur no amata tika atcelts partijas sekretārs Meļņikovs, un Baltijas valstīs. Tāpat kā Staļins, arī Berija ir gruzīns un viņš labi saprot, ka otrreiz krievi sev gruzīni par kakla kungu negribēs. Tādēļ, lai palielinātu draugu un piekritēju skaitu, Berija mēģināja tuvoties minoritātēm, to darot kaitēdams lielkrieviem, kur un kā vien prazdams. Bet konkurence ir bijusi par daudz spēcīga. Ne vien Maļenkovs, bet arī daudzi citi centrālkomitejas prezidija loeckji ir lielkrievi, ieskaitot māršalus Žukovu un Vasiļevski. Berijam aizmugurē nebija sarkanarmijas. Līdz ar to viņam nebija nedz atbalsta, nedz ceļa, kur atkāpties.

Berijas liktenis krieviem ir skaidrs. Viņa dzimtās Gruzijas galvaspilsētas Tbilisas padome jau paspējuši Berijas laukumu pārdēvēt par Ļeņina laukumu. Tā ir puslīdz droša izvēle, jo Ļeņins ir beigts, un pat komūnistu iekārtā nav domājams, ka viņš varētu vēl ko savārīt. Pārdēvēts arī Berijas rajons, kas tagad sauksies Tbilisas - Kaļiņina rajons. Tas tikai no jauna pierāda, ka Apdrošināšanas sabiedrības ar Beriju laikam pašreiz nekādās darīšanās negribētu ielaisties.

Arī no Latvijas pienākušas ziņas, ka tur noturētas daudzas sapulces, kurās Berija nosodīts par to, ka tas esot gribējis sakūdīt latviešus pret krieviem un otrādi. Par kādām pārmaiņām Padomju Latvijas valdībā vēl nekas nav zināms, bet nav šaubu, ka kursa maiņa prasīs atkal dažas galvas arī Latvijā.

SASAUC PAD. SAV. AUGSTĀKO PADOMI

No Londonas ziņo, ka š. g. 28. jūlijā paredzēts sasaukt Padomju Savienības Augstāko Padomi, kuras pēdējā sēde notika pirms četriem mēnešiem, kad amatā apstiprināja Staļina pēcnācēju Maļenkovu. Augstākās Padomes sanāksmju paziņojis tās prezidija priekšsēdis maršals Vorošilovs un sekretārs Pegovs, atturēdamies izteikties par gaidāmās sēdes darba kārtību. Ārzemju diplomāti domā, ka Augstākās Padomes sēdē kā galvenie tiks pārrunāti šie divi jautājumi:

1. Maļenkova valdības pirmais budžets un
2. Berijas atcelšana un jaunā iekšlietu ministra Kruglova apstiprināšana amatā.

Angļiem 702 krituši Korejā

Angļu zaudējumi Korejā pēc aizsardzības departamenta vadītāja Nigela Birča ziņojuma ir 4.222 ievainoto, kuru skaitā ietelp arī 702 nonāvētie un tiešos izdevumos ap 140 milj. mārciņu sterliņu.

DV HAMILTONAS NODAĻA RĪKO
GADSKĀRTĒJOS ZAĻUMU SVĒTKUS
Š. G. 1. AUGUSTĀ
BRIDGEMAN FARMĀ
PIE BRANTES UPES

LATVIJA
AMERIKĀ

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

LĪGUMU UN IZLĪGUMU POLITIKA

Praksē ir pierādījies, ka Kremlis nevienu parakstīto līgumu nav pildījis. Ja Kremlis kādu līgumu vai vienošanos paraksta, tad tikai tāpēc, ka tas viņa agresīvai politikai acumirklī ir ļoti izdevīgi un ka partneri šo līgumu noteikti pilda. Ja nu Kremlis, kā tas bijis līdz šim nevienu parakstīto vienošanos nav pildījis un pret viņu nekādas sankcijas neizlieto, tad skaidrs, ka izlīgumu un vienošanos inscenēšana ir tikai 20. g.s. politikas farss. Pasaule varētu pasmieties par šiem farsiem, ja tanīs neslēptos dziļa traģēdija. — Rietumu sabiedrotie ikvienā izlīgšanā vai vienošanās ar Kremli no savas puses piešķir Kremlim koncesijas, nododot Kremļa rīcībā un gādībā pa lielākai daļai to, kas viņiem pašiem nepieder. Lielmeistars šinī ziņā ir kādreiz par ģeniālo politiķi ieskatītais sērs Vinstons Čerčils. Tā tas bija Teherānā, Jaltā un Potsdamā un tā tas tiek darīts Korejā, un citādi tas nebūs nākošajā „4 lielo" konferencē. Tas nekas, ka par to mazās tautas samaksā ar savām asinīm un dzīvībām. Sēram Čerčilam viņas nav nepieciešamas, bet Kremlis tās izlieto kā izdevīgu vergu darba spēku, cilvēku ģindeņiem kaļķojot plašās dzimtenes neapdzīvotos tundru un taigu apgabalus.

Kas tad nu varētu būt nākošās — projektējamās „4 lielo" vienošanās upuris? Skaidrs tas, ka Kremlis nevienu „4 lielo" konferenci nevēlētos, ja tam nebūtu nodomā un arī 100 proc. izredzes kādu labu kumosu no tās iegūt. Redzam, ka nākošās „4 lielo" tikšanās režisoru lomu ir atkal uzņēmies koncesiju lielmeistars Čerčils un koncesiju ieguvējs Kremlis. ASV šinīs konferencēs ir piekritusi un piekritīs tā nepatīkamākā loma, — rūgtā atmošanās no saldā politikas sapņa. Ko tad īsti Čerčils krievu lāčim varētu noziedot nākošā „4 lielo" konferencē? Pirmā kārtā Vāciju, resp. Vācijas intereses, jo Vācija ir bijusi un būs lielākais ļaunums Anglijas imperijai. Otro Pasaules kaŗu Anglija uzsāka pret Vāciju, ne lai glābtu Poliju, kuŗu pēc tam Teherānā un Jaltā, bet sevišķi Potsdamā, bez lielām sāpēm norakstīja nāvei, bet lai iznīcinātu Vāciju kā konkurentu pasaules tirgū — saimnieciski. Šodien Vācija, Lielbritanijas acīs, ir atkal izaugusi par lielu, un nu tās kārta. Pirmkārt, varbūt izdodas atgriezties pie stingrākas „4 lielo" saimnieciskās kontroles (pēc Potsdamas vienošanās) par Vāciju, kā to ļoti vēlētos Lielbritanija un Francija, un politiskās kontroles, kā to vēlas Kremlis. Tas būtu panākams uz Vācijas šķietamās apvienošanas bazes. Otrkārt, tiktu nobremzēta Vācijas apbruņošana, par ko tā cīnās Kremlis, kas patiktu arī Parīzei.

Uz ko vēl mērķē Maskava? — Uz laiku, uz laika iegūšanu un aukstā kaŗa iniciātīvas paturēšanu arī turpmāk savās rokās. Ar Eizenhauera ievēlēšanu par prezidentu draudēja iniciātīvas pārņemšana Vašingtonas rokās. Tas sākumā izpaudās Eizenhauera aktīvitātē un metodēs, kuras bija padomā lietot Korejā, rezolūcijā un deklarācijā par Teherānas un Jaltas vienošanos neatzīšanu, ārlietu ministra Dalesa braucienā uz Eiropu un Eiropas valstsvīru vizītēs Vašingtonā, Eiropas armijas izveidošanas jautājumā utt. Kremlis to redzēdams aizsteidzās priekšā prez. Eizenhaueram un proti: 1. nodeklamēja veco pasaciņu par komūnistisko un kapitālistisko valstu brālīgu sadzīvošanu (pēc Staļina nāves); 2. pasniedza slimo kaŗa gūstekņu apmaiņas jautājumu Korejā; 3. ielaidās uz pamiera sarunu atjaunošanu Korejā; 4. atkārtoja savas vecās deklarācijas par Vācijas apvienošanu un dažus citus sīkus niecinus. Rietumu politikas vadītāji piekērās šiem niecīņiem un spēlējās kā bērni un kavē laiku vēl šodien.

Lielbritanijai ikviena vienošanās ir patīkama, jo tā noteikti nenotiks uz viņas lēses, un tanī pašā laikā tā gūs iespējas vēl pastiprināt tirgošanos ar komūnistiskām zemēm, tā salāpot imperijas saimnieciskā balona vecos plīsumus. Tikai žēl, ka Austrumvācijas un Polijas iedzīvotāju nemieri sagādāja koncesiju lielmeistaram sēram Čerčilam galvas sāpes, un viņš bija spiests paša steidzināto konferenci novilcināt.

Pa to laiku Kremlis ar un sēj tur, kur ir pateicīga zeme un tādu tas atradis pie krāsainiem, kas alkst pēc brīvības un patstāvības, nedomādami un nesaprazdami, ka iegūs tādu „brīvību," kāda ir Ķīnā. Cik augsti celsies Kremļa prestižs Āzijas tautu acīs, ja vēl izdotos nāk. „4 lielo" konferencē nolikvidēt Čangkaišeku un ievest Apv. Nācijās sarkano Pekingu.

Vēl šodien Rietumu politiķiem, šķiet, nav skaidrs, ka Kremlis speŗ soli tikai tad, ja ar to ko iegūst, nedodot neko pretī. Vēl šodien tiem nav skaidrs, ka Kremlis respektē un saprot tikai stingru valodu.

Nākošā „4 lielo" vienošanās, ja tāda notiks, būs ASV politikas rūgtākais sapnis.

J. Grodnis

Montreālas latviešu bērnu vasaras nometnes atklāšanas svinības notika 12. jūlijā St. Saveur'ā, Kvēb. Attēlā svinību dalībnieki Latvijas karoga pacelšanas brīdī. Priekšplānā nometnes vadītāja J. Pinkas kundze. Aizmugurē redzama nometnes galv. ēka

O. G. Asmeņa foto

18. novembra svinības jaunās telpās

Ceturtdien, 18. jūlijā sv. Trīsvienības baznīcā notika kārtējā organizāciju sanāksme, ko vadīja sv. Jāņa baznīcas pārstāvis O. Brenķis, bet protokolēja V. Upeslācis.

Darba kārtībā apskatīja jautājumus par latviešu stenda iekārtošanu Kanadas Nac. Izstādē, Toronto Latviešu Tautas Augstskolu, 18. novembra svinībām, sarīkojumu kalendāru un dažādus jautājumus.

O. Brenķis ziņoja, ka Izstādes rīcības komiteja J. Niedras vadībā ir apņēmusies rūpēties par stenda noorganizēšanu nākošā gada izstādei, saskaņā ar lēmumiem iepriekšējās organizāciju sanāksmēs.

Toronto Tautas Augstskolas pārstāvis A. Sudmalis ierosina, lai organizācijas savās sēdēs pārrunā jautājumus par TA, izsakot savus ierosinājumus par tās turpmāko izveidošanu un atbalstīšanu, lai tā nākošā darba posmā strādātu vēl sekmīgāk nekā līdz šim.

O. Brenķis sīki informē sanāksmi par 18. Novembra Sarīkojuma komisijas veikto darbu, atzīmējot, ka svētku svinīgais akts šogad notiks sestdien, 21. novembrī, Harbord un Lippincott ielu stūrī, jaunajā technikuma zālē, kur ir sēdvietas 2000 personām, bet maksā tikai ap 75 dol. Organizāciju sanāksme atzina, ka Rīcības komiteja ir strādājusi ar panākumiem un bez iebildumiem akceptēja tās darbu.

Dažādos jautājumos J. Popelis informēja, ka saziņā ar Latviešu Skolas vadītāju Matisu ir atrasta persona, kas būtu ar mieru vadīt bērnu dārzu. Šinī sakarā ir radušās zināmas izredzes Toronto noorganizēt bērnu dārzu. Jāatzīmē, ka bērnu dārza organizēšanas doma pieder pazīstamai sabiedriskai darbiniecei E. Klaustiņai, kura ar panākumiem šai darbā strādā ASV.

E. Skujiņš iepazīstināja sanāksmi ar Latviešu Sporta Apvienības darbu bērnu vasaras nometnes Sidrabenes izveidošanā, norādot, ka sporta saime ir nesusi lielus upurus šī darba veikšanā, ieguldot gan Apvienības, gan arī pašu sportistu līdzekļus jau pāri par 1200 dolariem, un šie izdevumi vēl turpina augt, jo piesakās arvien vairāk bērnu, kuru novietošanai jāpērk jaunas teltis, gultiņas un matrači. E. Skujiņš aizrāda, ka Sporta Apvienība nelūdz speciālu atbalstu un domā pati tikt galā ar naudas problēmām, bet ja kāda organizācija grib to pabalstīt, tad Apvienība būs ļoti pateicīga. Tālāk E. Skujiņš īsumā iepazīstina klātesošos ar bērnu svētku organizēšanu Sidrabenē, kur aicināti visi bērni, īpaši Saulaines iemītnieki.

Sanāksme O. Brenķa vadībā ritēja raiti un tā, pretēji tradicijai, tikai nedaudz pārsniedza vienu stundu.

AUTOBUSU SATIKSME AR SIDRABENI

Lai nokļūtu Sidrabenē ar kārtējās satiksmes autobusu, jābrauc ar Toronto — Coocsville — Hamiltona līnijas autobusiem, kas noiet no autoostas Dundas un Bay ielu krustojumā. Jābrauc garām Palermo līdz Tansley, kas atrodas 30,7 jūdzes no autoostas.

Autobusu saraksts:

No Toronto ik dienas 17.15 un 17.30, darbdienās arī 6.30.
No Toronto sestdienās arī 13.15.
No Toronto svētdienās arī 8.15.
No Tansley ik dienas 9.08 un 17.45, darbdienās arī 7.02.
No Tansley sestdienās arī 13.47.
No Tansley svētdienās arī 9.02 un 22.08.

No Tansley līdz Sidrabenei kājām var nokļūt 45—60 minūtēs.

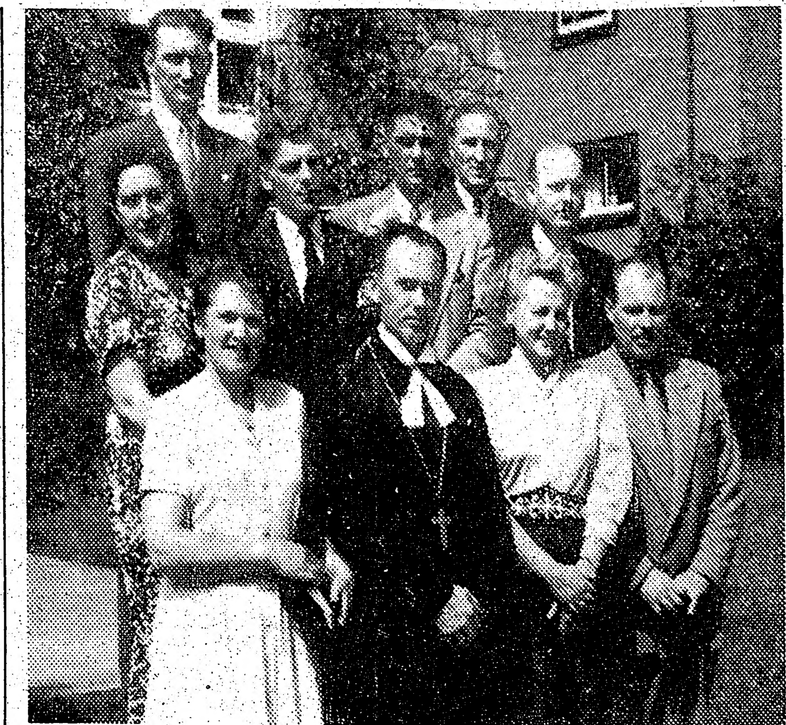

Sadberijas latviešu ev.-lut. draudzes amatpersonas: 1. r. no kr.: L. Boka, māc. Ed. Ķerģis, H. Landsberga, A. Šiņķis. 2. r. no kr.: S. Treilone, L. Putniņš, A. Landsbergs, J. Bērziņš, E. Treilons, aizmugurē V. Kārkliņš.

PAZIŅOJUMS

Darām zināmu tautiešiem, ka š. gada, 14. jūlijā, nodevām tiesu iestādēm veselu rindu grāmatnieku un tiešo pasūtinātāju, šeit un citās zemēs, kas nav atraduši par vajadzīgu kārtot savus rēķinus, kā arī vispār izvairās atbildēt uz vēstulēm.

Katram advokāts piesūtīs pēdējo formālo aicinājumu lietu nokārtot labprātīgi.

Reizē ar šo brīdinām pārējos klusētājus, neatļauties šādas vieglprātības, jo veidu un līdzekļu nev trūkst, kā mums aizstāvēties.

Pēc tiesas procesa noslēgšanas publicēsim negodīgo pasūtinātāju un grāmatnieku vārdus brīdinājumam.

Paziņojumu publicējam laikrakstos Latvija Amerikā, Laiks, Latvija Vāc. un Austrālijas Latvietis.

Tautiešus lūdzu mani aizbildināt, ja sakarā ar negaidīto operāciju aizkavējās ilgāku laiku mūsu jauno grāmatu iznākšana. Tagad darbs turpinās pilnā sparā.

Ed. Dobelis, apg. Latvju Grāmata

TAUTIEŠI,

kas vēl nav mūsu abonenti, lai arī Jūs būtu informēti par latviešu dzīvi šinī un citos kontinentos

PIEPRASIET LAIKRAKSTA

Latvija Amerikā

paraugeksemplārus, kurus izsūtām nekavējoties par brīvu,

Aicinājums neorganizētiem dziedātājiem

Tāpat kā Kanadas latviešu dziesmu dienās, arī Dziesmu Svētkos aicināti piedalīties visi neorganizētie dziedātāji, kam tuva un mīļa latviešu dziesma, bet kas nav saistījušies nevienā latviešu korī.

Lai iestudētu Dziesmu Svētku programmā paredzētās dziesmas, interesenti lūgti pieteikties 1. latviešu ev.-lut. draudzes korī. Koŗa mēģinājumi vasaras mēnešos notiks katru trešdienu plkst. 8 vakarā, Sv. Andreja baznīcā. Dziedātājus lūdz pieteikties pie dir. T. Ķeniņa.

LIELO UGUNSKURU SIDRABENĒ

sestdien, 25. jūlijā vadīs skautu vadītājs Brunis Rubess.

AUTO SATIKSME AR SAULAINI

Katru svētdienu, pl. 9 autobuss atiet no Sv. Jāņa baznīcas (Bloor — Concord Ave) un atgriežas tās pašas dienas vakarā.

Braucējiem jāpieteicas iepriekš pie A. Dzērvīša līdz ceturtdienas vakaram pa tālr.: PL 52083.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto. Tel. EM 8-1688
320 BAY ST., ROOM 1304

KONSULS
VILIS TOMSONS
MONTREĀLĀ, P. Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16
Tel. AT 7798

LATVIEŠI PROMENĀDES KONCERTĀ

Toronto universitātes promenādes simfoniskie koncerti ir vai vienīgie sarīkojumi vasaras laikā. Koncerti saista ar viesu — mākslinieku piedalīšanos. Šoreiz tie bija Kanadas Nacionālā baleta solisti Luize Smite, Irēne Apine, Dāvids Adams un Juris Gotšalks. Baleta programmas daļā dejotāji reprezentējās ar četriem Pas de deux (divdejām). Divdeja vienmēr bijusi dejotāju fortē. Tās izpildījumā kvalitāte saistīta ar priekšnoteikumu — plašu skatuvi. Diemžēl, Toronto universitātes sporta halles „skatuve" ir tikai mazāka apmēra podiums, kas ar saviem šauriem apmēriem nemaz nav piemērota vieta klasiskā baleta divdeju uzvedumam. Tas stipri arī traucēja dejotāju sniegumus. Programmas pirmajā daļā Apine un Gotšalks dejoja divdeju no baleta Riekstkodis otrā cēliena, bet Smite un Adams divdeju no baleta Žizelle pirmā cēliena. Abi pāri nevarēja pilnīgi atraisīties, atsevišķās variācijās manāmi pazibēja kļūmes. Arī šie dejotāji savas dejas nodejoja viduvēji, kādēļ Kanadas baleta trupas dejotāju sniegums, ja nepārsniedza viduvējību, tomēr varēja apmierināt ar savu vitālo centību pārvarēt visas grūtības. Šīs grūtības pavairoja arī orķestra diriģenta nekompetence baleta tempos, kas dejotājiem neatļāva iekļauties mūzikas tiešajā ritmā. Programmas otrā daļā Apine un Gotšalks Donkichota divdejā manāmi kāpināja interpretāciju, taču arī pret to var būt zināmi iebildumi. Šī divdeja pieskaitāma abu dejotāju teicamākai dejai, jo prasa kāpinātu straujumu uz technikas lēses. Neapšaubāmi Apinei tā ilgajos treniņos nostabilizēta. Toties no viņas partneŗa vēl arvienu varam vēlēties koordinētu kustību, turklāt daudz apdāvināti dejotāji nav tikuši pāri viduvējībai tikai tāpēc, ka nav izpratuši praktizēšanās nozīmi. Ja ielūkojamies pasaulē slaveno dejotāju dienas darbā, tā apbrīnošanas vērta. Praktisko piemēru spilgtāki varētu illustrēt, kaut vai ar Pāvo Nurmi. Parastā nozīmē viņš pasauli iekaroja un skrēja nevis ar kājām, bet ar galvu. Smite un Adams dejoja arī divdeju no baleta Gulbju ezers otrā cēliena. Smite šajā divdejā apliecināja majestātisku attūrību, kas viņai bagātīgi piemīt. Tāpat Adams sevi atestē kā teicams dejotājs ar izkoptu stāju, elevāciju, precīzām piruetēm, un plijē.

Programmas otro daļu pārraidīja Toronto televīzijas stacija. Koncertā bija vairāk kā 3000 apmeklētāju, to starpā krietns skaits latviešu.

PALĪDZĪBAS SUMMU SADALE

1952. g. 29. dec. LNAK Palīdzības nozare nosūtīja uz Vāciju pēc „Sperrmark" kursa $650.— (US). Šī summa izrādījās līdzvērtīga DM 4300.—, kuŗas saskaņā ar ziedotāju norādījumiem sadalījās sekojoši:

a) Invalidu Namam (V. Janums) DM 2400.—; b) grūtdieņu aprūpei (A. Abakuks) DM 1900.—. No V. Januma kvītējums par augšminēto summu saņemts jau agrāk. Tagad no māc. Abakuka saņemta 11. VI. datēta vēstule:

„Ar šo nosūtām izrakstu no LPF kases grāmatas par Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā ziedotās summas DM 1900.— izlietošanu. Izmantojam izdevību izteikt pateicību naudas saņēmēju vārdā un ceram uz jūsu atbalstu arī turpmāk."

Vēstulei pievienotais saraksts aptver 30 saņēmēju vārdus:

A. Pelčerei, Fareles veco ļaužu mītnē (pēc ziedotāju norādījuma) DM 60.—; P. Fūrmanei — 21.—; M. Pelčerei — 45.—; Insulas veco ļaužu mītnei (pārsūtīts uz prāv. Voitkus vārda) — 21.—; Archibīskapam, prāv. Mituļa daļu sadalīšanai — 151.—; J. Deģim, Neustadtē, sadalīšanai — 84.—; E. Āboliņam, Neustadtē — 84.—; D. Sējai, Lībekā, pabalsts — 25.—; J. Upatniekam, Lībekā, pabalsts — 25.—; J. Alksnim, Augustdorfas ģimnazijā (skolas un uztura nauda) — 100.—; G. Šube Eselseslebergā skolai — 40; P. Kārkliņai, Oldenburgā, slimības pabalsts — 50.—; A. Venteris, Ludvigsburgā, pabalsts (ģimenē pieci bērni) — 50.—; A. Šnorei, Neustadtē, pabalsts (slimības gadījumā) — 40.—; E. Brezovskis, Hanoverā—Stockenā, slimības pabalsts — 40.—; Lībai Priedkalns, Lorchā, pabalsts — 25.—; H. Ķesteris, Lībekā, slim. pabalsts — 20.—; T. Bernsonei, Minchenē, vīra nāves gadījumā — 80.—; A. Bajārs, Lībekā, klausāmā aparāta iegādei — 40.—; A. Dārtavam, Geesthachtā, slim. pabalsts — 40.—; A. Kozlovskim, Bīlefeldā, pabalsts — 50.—; I. Celmiņai, pabalsts — 40.—; A. Fūrmanim, Lingenā, pabalsts — 15.—; P. Strīkaitim, Iingenā, slimības pabalsts (ģimenē pieci bērni) — 50.—; K. Freimanim, izceļošanai uz Kanadu (dokumentu iegādei) — 50.—; O. Glīzdiņai, Augustdorfā, pabalsts — 30.—; O. Žubītim, Vircburgā, pabalsts — 50.—; Veco ļaužu mītnēm. Vitenbergas — Badenes apgabalā — 500; Zelmai Priedkalns, Neustadtē, pabalsts — 40.—; Fanijai Treilobs, Solingenā, slim. pabalsts — 40.—. Kopā DM 1906.—.

LNAK Palīdzības nozare vēlreiz pateicas visiem talciniekiem.

LNAK Palīdzības nozare

Vinipegas latviešu v.-lut. draudzei 3 gadu jubileja

Jaunie latviešu ieceļotāji Vinipegā un apkārtnē sāka ierasties 1947. gadā. Tie bija meža, dzelzceļa strādnieki un mājkalpotājas. Vēlāk sekoja šo strādnieku ģimenes un citi. Mežos un lauksaimniecībās līguma gadam izbeidzoties, latvieši ieplūda pilsētā. 1948. gadā latviešu sanāksmēm bija tikai gadījumu raksturs, bet 1949. gadā latvieši sāka sanākt regulāri reizi nedēļā poļu baznīcas sanāksmju telpās. To mēs varam uzskatīt par latviešu laicīgās dzīves organizēšanās sākumu Vinipegā.

Latviešu ieceļotājiem viņu pirmajos soļos vienmēr ir parādījusi savu labvēlību Luterāņu Federācija, sevišķi minams tās darbinieks Sv. Pētera baznīcas mācītājs Lentz. Tādēļ latviešu ieceļotāji luterāņi pa lielākai daļai iestājās minētā draudzē, ar nodomu izveidot nākotnē savu latviešu draudzi. Šī latviešu doma īstenojās 1950. gadā augusta mēneša otrā svētdienā. Pirmo latviešu luterāņu dievkalpojumu Sv. Pētera baznīcā noturēja māc. Skrodelis, dedzīgiem vārdiem aicinādams latviešus pulcēties Sv Pētera baznīcā un veidot savu draudzi stipru.

Kā pirmais mācītājs Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzē darbojās māc. E. Pavasars līdz 1953. gada janvārim, vēlāk seko prāv. A. Mitulis. Draudze visu šo laiku baudījusi sevišķu labvēlību un tikusi Pasaules Luterāņu Federācijas atbalstīta caur U.L.C.A. un „The Board of American Mission", maksājot mācītājiem algas un citus izdevumus.

Draudzes locekļu skaits šo triju gadu laikā ir nemitīgi audzis un pašreiz ir ap 150. Draudzei ir izveidojušās sirsnīgas attieksmes ar veclatviešiem Dofīnā, kuŗi pieslēgušies garīgā aprūpē pie Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes.

Pie draudzes pastāv: svētdienas skola ar 5 skolotājiem, draudzes dāmu komiteja, bēru fonds un grāmatu galds ar rokdarbiem un latviskiem izstrādājumiem.

Draudzes pastāvēšanas laikā par draudzes priekšniekiem darbojušies: Al. Kazaks, J. Deme, T. Minkēvics un A. Rotigs. Par dāmu komitejas priekšniecēm darbojušās: E. Pavasara, O. Štauvere un A. Anģe. Par ērģelnieci visus šos 3 gadus ir darbojusies I. Strautmane.

9. augustā draudze atzīmē savu trīs gadu pastāvēšanu ar dievkalpojumu un sekojošu tējas galdu. Trīs gadi draudzes dzīvē nav garš laika posms, bet Dievs ir devis savu svētību šinī darba posmā — Dievs palīdzēs mums arī turpmāk.

Draudzes valde

DAUGAVAS VANAGI

Ročestras DV norobežojas no Bruno Kalniņa

Daugavas Vanagu Apvienības 11 jūlija pilnsapulcē, kas bija kupli apmeklēta vienbalsīgi pieņēma šādu rezolūciju:

Latvijas brīvības un nākotnes drošības labā uz visiem laikiem norobežoties no 1940. g. komūnistu okupācijas laika tautas armijas bijušā politiskā vadītāja Bruno Kalniņa.

Apvienības tuvāko sarīkojumu ciklā paredzēti koncerts vai teātra piedalīšanās 18. novembra svinībās, strēlnieku un kalpakiešu pieminas atzīmēšanai. Ročestrā dzīvojošos bij. vecos latviešu strēlniekus lūdz pieteikties pie Apvienības sekretāra H. Aaizstrauta, 614 Broadway. Pilnsapulce arī izlēma regulāru atbalstu kādai ļoti smagi piemeklētai kaŗa invalida ģimenei Vācijā. Sanāksme noritēja lietišķības un labas saskaņas garā.

DARBS un BEZDARBS

Apzinīgs, spēcīgs un veikls latviešu būvamatnieks Vācijā meklē atsaucīgu sirdi starp Kanadas būvuzņēmējiem, kas garantētu viņam ieceļošanas iespējas Kanadā un apsolītu darbu. Lūdz rakstīt: Cpl. J. Siliņš, SN 3942 x 8850 Labor. Serv. Co., APO 227 c/o Postmaster New - York, N. Y.

KANADĀ

TORONTO

● Sidrabenes bērnu veselības stāvokli Dr. P. Bārdiņš pārbauda katru nedēļu, izbraucot nometnē uz vietas.

● TLMSK jaunievēlētā valde, 16. jūlijā pulcējoties savai pirmai darba sēdei, konstruējās šādi: priekšnieks — Dr. P. Bārdiņš, 375 Brock Ave, Toronto, tel. — KE 5628, prieka pal. E. Brencis, 1 Ray Ave Toronto tel. JU 0527, sekretārs J. Treijs. 78 Coxwell Ave Toronto, tel. GL 3611, kasieris A. Salnājs, Moutrose Ave Toronto, tel. — LL 3773, Makšķernieku un šaušanas sacensību daļas vadītājs O. Bērziņš, 158 Westminster Ave Toronto, tel. KE 3875. Revīzijas komisijā: Fr. Valdmanis — priekšsēdis, J. Zvaigznīte — sekretārs un A. Budže — loc.

Pārrunājot darbības plānus valde vienojās, ka priekšsēdis, bez tiešiem pienākumiem klubā, kārtos arī jaunās vienības reģistrāciju lietas un pārstāvēs TLMSK pie visām vajadzīgām iestādēm un vietējo mednieku — makšķernieku klubiem, rūpējoties par šautuvju lietošanu un sacīkšu rīkošanu kanadiešu un latviešu sporta vienību starpā. Priekšnieka palīgs kārtos mednieku lietas un rīkos izbraukumus uz medījumu zonām. Sekretārs kārtos ankešu, biedru karšu un zīmoga izgatavošanu. Makšķernieku nozares vadītājs veiks tiešo darbu makšķernieku lietās un organizēs kā makšķernieku, tā arī sporta šaušanas sacensības.

Valde nolēma pārpratumu novēršanai stāties sakaros arī ar tiem nedaudziem biedriem, kuri palikuši pie TLB, tāpat nolēma nodot visiem bijušo zīmogu. Valde lūdz ikvienu kluba biedru savas lietas kārtot tieši pie attiecīgō nozaru un grupu vadītājiem. -js

SADBERIJA

● 5. jūlijā iesvētīja Sadberijas draudzes amata personas.

Neskatoties uz visai jauko laiku, kas tautiešus pēc nedēļas darba pazemē viliņa zaļumos, baznīcā bija saradies kupls dievlūdzēju skaits.

Sāka dūkt ērģeles, kuras iedarbina draudzes ērģelniece Dr. Treilona kundzes veiklie pirksti. Draudzes mācītājs Ed. Ķerģis aicina jaunos draudzes valdes un revīzijas locekļus pie altāra. Mācītāja vārdos izskan aicinājums kalpot Dievam un draudzei un nest auglus, kas paliek laikam un mūžībai. Katru darbinieku svētī ar īpašu bībeles pantu. Seko dievgalds, ko saņem visi jaunievestie draudzes darbinieki, to piederīgie un arī citi draudzes locekļi.

Draudzi svētku gadījumā ar rakstu bija sveicis archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis, aicinādams draudzes darbiniekus strādāt no sirds un būt par priekšzīmi visai draudzei.

Sadberijas latviešu draudzes prks V. Kārkliņš izsacījās, ka agrāk arī Sadberijā notikuši mazi lokāli „aukstie kariņi", bet ar Misuri sinodes palīdzību mācītājs Ed. Ķerģis, pieņemdams draudzes aicinājumu, varēja stāties darbā, kā pastāvīgs mācītājs, un tā līdz ar mācītāja ierašanos draudzes darbs ir ievirzīts normālā gaitā, sīkie pārpratumi un runas aizmirstas.

Pašreiz draudzē jau iestājušies ap 80 proc. vietējo latviešu. Dievkalpojumi visumā apmeklēti labi. Ar vietējās luterāņu draudzes atļauju baznīcas sarīkojumu zāle tiek izmantota arī latviešu skolas vajadzībām.

Iecerēts dibināt pie draudzes Bēru fondu. Statūtu projekts izsūtīts visiem tautiešiem.

● Sadberijas latviešu draudze nolēmusi ievest draudzes nodevu, kas noteikta vīriešiem $1.— un sievietēm $0.50 mēnesī. Darba nespējīgos no nodevas atbrīvos. Nodevas savākšanai izsūtīs aploksnes, kurās ar naudu var nodot vai nu baznīcā uz upura šķīvja, draudzes amata personām, mācītājam, vai arī piesūtīt pa pastu. Par samaksāto summu draudze izsniegs kvīti, ko maksātāji varēs pievienot savai gadskārtējai ienākuma nodokļa deklarācijai. Naudu var samaksāt arī par vairākiem mēnešiem uz reizi. Jaunus draudzes locekļus līdz reģistrēties pie mācītāja vai pie draudzes valdes.

SADBERIJAS DRAUDZES AMATPERSONU ADRESES IR ŠĀDAS:

V. Kārkliņš — draudzes priekšnieks, 127 Regent St. N., tel.: — 36834.; H. Landsberga — kasiere, 127 Regent St. N., tel.: 36834; A. Šiņķis — sekretārs, 331 Frood Rd., L. Putniņš — biedrzinis, 158 Lerch St.; L. Boka — dāmu pārstāve, 400 Dupont St., tel.: 32245.

Draudzes mācītāja Eduarda Ķerģa adrese: 127 Regent St. N., tel.: 36834.

NORTH BAY

● Tiešā līnijā 80 jūdzes no Sadberijas atrodas North Bay pilsēta. Tai ir 18 tūkst. iedzīvotāju. Te ir jau pazudušas gandrīz visas Sadberijas klintis un lauku ainavas ap pašu pilsētu atgādina Latvijas skatus. Pati pilsēta ir piegūlusi lielajam Nipisingas ezeram, kas bagāts zivīm. Ūdeņi kļuvuši par pievilkšanas spēku daudziem turistiem, sevišķi no Sav. Valstīm. Ezera malas ir smilšainas un nosētas ar vasarnieku kabīnēm.

Poti pilsēta ir labi asfaltētām ielām, apkoptām mājām un bagāta kokiem. North Bay ir liels dzelzceļu mezgls ar divām stacijām. Pie pilsētas ir arī liels lidlauks un lidotāju skola. Šeit dzīvo arī vairākas latviešu ģimenes, kopskaitā ap 25 cilvēku.

Kā juveliers un pulksteņu meistars te strādā Latvijas rekordists V. Bucenieks. Rīgā pazīstamais kurpnieks Gaibelis gan izsakās, ka viņam maz darba, jo vietējie te apavus maz labo — pērk jaunus. Mežkopis A. Vīksne strādā uz būvēm. Savā profesijā darbu atrast grūti, jo Kanadā mežus nekopj, bet tikai cērt un posta, jo to vēl pašlaik netrūkstot. Visa pilsētas latviešu grupa turas cieši kopā, bet katrs atsevišķi parāda iebraucējiem lielu latviešu viesmīlību. Sabiedriskā dzīvē visus vieno latviešu draudzes kopa, kas apvienota ar Sadberijas draudzi. Pateicoties tautiešu sadarbībai, Bucinieka kundze organizē latviešu dievkalpojumus, kas notiek regulāri katra mēneša pēdējā svētdienā. Māc. Ed. Ķerģis iebrauc no Sadberijas un paredz mācīt bērniem latviešu valodu un ticības mācību. Dievkalpojumi notiek vietējā luterāņu baznīcā.

VINIPEGA (MAN.)

● Lielu darbu latviešu jaunatnes audzināšanā veic Vinipegas ev.-lut. draudze, uzturot svētdienas skolu. Lai dotu bērniem iespēju pavadīt vasaru svaigā gaisā, draudze ir atradusi iespējas bērnus novietot uz laukiem. Tā 18. jūlijā Vinipegas bērni izbrauca uz Dafinu (veclatviešu koloniju) enerģiskās draudzes dāmu komitejas pr-ces Anģes kundzes vadībā.

°

DV Manitobas nodaļa Vinipegā ir likusi pamatu bibliotēkai, kuras pamatā ir tautiešu ziedotās latviešu grāmatas. Pašreiz bibliotēkas rīcībā ir 76 grāmatas un izdevumi. Bibliotēka atrodas 371 Agnes St., A. Berķes pārziņā, grāmatas saņemamas trešdienās pēc pl. 17.

S. J.

VAI TIRANNU DIENAS JAU SKAITĪTAS?

MENE, MENE TEKEL UFARSIN...

Bībeliskajos laikos reiz neredzama roka rakstīja uz pils sienas šos biedinātājus vārdus ķēniņam Belzacaram, īsi pirms viņa bojā ejas. Šodien miljoniem čekistu nomocīto cilvēku ģindeņu kaulainie pirksti raksta šo pašu nāves spriedumu uz Kremļa sienām, iedvešot padomju varenajiem šausmas: viņi vairs neuzticas paši sev un saviem vistuvākajiem līdzstrādniekiem.

Viens no viņiem, Berija, drīzi jau zaudēs savu galvu. Tā ir Mene, mene tekel sprieduma sākuma daļa, Turpinājums sekos, jo Dievs komūnistu valstību ir skaitījis un darīs tai reiz galu.

Lasītāji atcerēsies, ka pēc Staļina nāves, mūsu laikraksts rakstīja par noslēpumiem Kremlī. Pats Staļins, ievadot ārstu prāvu, gribēja vilkt pie kāka Beriju, Maļenkovs, sens Berijas draugs, bailēs par savu nezināmo rītdienu, sazvērējās ar čekistu vadoni un izbeidza „tautu tēva" dinastiju. Viena diktātora vietā tronī iesēdās triumvirāts, ne mazāk asiņains un nežēlīgs. Bet tiranna krēsls ir par šauru trim, tādēļ neizbēgama bija cīņa par vienvaldību. Kaut gan Maļenkovs skaitījās premjērs, viņa palīgs Berija bija stiprākais vīrs valdības krēslā, jo viņš komandēja spēcīgo 600.000 zilcepuraino čekistu armiju, tūkstoši viņa spiegu kontrolēja valsts aparātu un armiju, viņa emisāri lika drebēt kompartijas dižvīriem okupētajās zemēs un ārvalstu pagrīdēs. Berijas pārraudzībā atradās arī 14 milj. darba roku vērgu nometnēs, kā arī krievu atomrūpniecība. Nu šis 53 g. v., buržujiskās izcelsmes architekts(kura īstais uzvārds esot Bermas vai Bērsons), pēc 32 gadu uzticīgas kalpošanas čekas ierindā, tagad kaut kur čekas spīdzinātavās pārdomā, cik strauji viņš no varenā nagu maucēju virspavēlnieka amata (pēc Ježova nolikvidēšanas viņu tanī iecēla tautietis Staļins, abi viņi bija georgieši) nokļuvis par savas sātaniskās inkvizīcijas upuri! Tagad pie viņa paša vispusīgi izmēģinās visas tās praksē pie citiem pārbaudītās metodes, lai izspiestu grēku nožēlošanu un atzīšanos, ka viņš patiesi „attīstījis pretvalstisku aktīvitāti ārzemju kapitālistu interesēs," bijis „starptautisko imperiālistu aģents," „kompartijas un padomju tautas naidnieks."

Berijas vietā čekas stābā jau sēž Sergejs Kruglovs, kurš nu lepni vizinās Berijas līdzšinējā ložu drošā melnajā Packardā, neapjauzdams, ka reiz arī viņam kaulainie pirksti negaidot nesīs nāves vēsti: Mene, mene tekel... Reiz čekistu Sergeju Kruglovu Trūmens apbalvoja ar ASV augstu ordeni (Legion of Merit), par sekmīgu „lielo" apsargāšanu bēdīgi slavenajās Teherānas un citās konferencēs.

Cīņa par varu triumvirātā bija nenovēršama, tomēr izšķirējus notikumus neviens negaidīja tik ātri. Maļenkovs taču nezaudēja laiku, viņam nāves cilpas vēl jāievelk daudz lielu medījumu, lai politiski būtu drošs savos sedlos un baudītu to pašu viena vīra tirannijas varu, kāda piederēja Staļinam. Darba laužu paradīze rūgst, „tautas iemīļotie" vadoņi trīn viens otram dunci, notikušā eksplozija atklājusi jaunas cerības, ka cīņa par varu var radīt dziļāku plaisu, kas Rietumiem būtu jāizmanto un ar konstruktīvu propagandu jāpadziļina.

Ja ziņām no Somijas var ticēt, ka tūlit pēc Staļina nāves uz rietumiem aizbēdzis viņa personiskais sekretārs un kompartijas CK loc. ģen. moj. Poskrebiščevs, paņemdams līdzi Staļina testamentu un Kremļa lielākos noslēpumus, un kuŗu nu visās pasaules malās meklē čekas aģenti, tad Kremļa varenajiem draud jauns trieciens. Bet arī bez tā tiem priekšā drūmas dienas. Maļenkovam kaut kā no stūres rata vēl jānobīda Molotovs, kuŗu viņš izēda no premjēra amata un ar kuŗu viņam nekad nav bijušas tik labas attieksmes, kā ar Beriju. Priekšā stāv „kārtības ievešana" armijā. Pēdējā partijas kongresā jau atklātībā izpaudās armijas vēlme iet savrupceļu, kad maršals Vasiļevskijs, tag. kara ministra Bulģāņina palīgs, prasīja pacelt komandieŗu autoritāti, vēršoties pret politrukiem un spiegiem armijā, kad pēdējo pakļāva partijas kontrolei. Ka Maļenkovs cīņu pret armiju jau uzņēmis — liecina viņa diktētais tonis padomju presē, kas vēršas pret varoņu kultu, norādot, ka atsevišķas personas nav nekas vairāk, kā vienīgi partijas un padomju valsts padevīgi kalpi. Cimds ir nomests, un ordeņiem greznotie maršali drīz sajutīs savos gurnos Maļenkova piešus. Rietumi Maļenkovu netraucē, jo viņu modrību viņš iemidzina ar vilinošu mieru ofensīvas taktiku. Uz šo ēsmu jau uzķēries Čerčils, jauno taktiku veiksmīgi propagandē neitrālizācijas politikas ideologs Nēru, lai Kremlis iegūtu laiku savest kārtībā savas mājas, un lai pa starpām mēģinātu saspridzināt Ziemeļatlantijas aizsardzības paktu.

Bet lai arī ko Maļenkovs darītu, brīdinātājus vārdus mene, mene tekel viņš vairs nevar izdzēst. Viņš zina, ka padomju tirannijas dienas skaitītas. Un kas gan ir nākošie gadi šo lielo notikumu norisē? Reiz pienāks beigas šai šausmu naktij. Kaut Dievs arī mums jautu skatīt lielo atdzimšanas rītausmu!

K. Kursa

Filadelfijas latviešu sv. Jāņa ev.-lut. draudzes vadība. No kr.: ērģelnieks C. Dargis, draudzes priekšnieks A. Lazdiņš, inž.-mākslinieks Oskars Gubiņš, M. Rimbenieks, E. Kessel, J. Ratinieks, A. Kessel, dipl. masiere Elvīra Gubiņa, sv. Jāņa draudzes mācītājs — Jānis A. Siliņš, draudzes kasieris V. Reiss.

HAMILTONAS LATVIEŠIEM ĀRSTS LATVIETIS

DR. G. DRILLIS PĀRCELAS UZ HAMILTONU

Hamiltona ir otrs lielākais latviešu centrs Kanadā. Katru dienu te ierodas kāds latvietis no ziemeļu vai arī tuvējām mazākām pilsētām, tā latviešu skaitli arvien palielinot. Kaut gan latviešu Hamiltonā ir tuvu pie divi tūkstoši, pastāvīgu latviešu ārsta te nebija. Latviešu pacienti gāja pie kanadiešu ārstiem, pa lielākai daļai „grieķu" tautības, kas parasti runā kādu no austrumu vai arī vācu valodu. Daudzreiz valodas trūkums bijis par lielu šķēršli, lai labi saprastos, un tas savukārt radījis liekus materiālus izdevumus un laika kavējumus. Līdz šim laikam hamiltoniešiem medicīnisko palīdzību vienu reizi nedēļā sniedzis šo rindu autors.

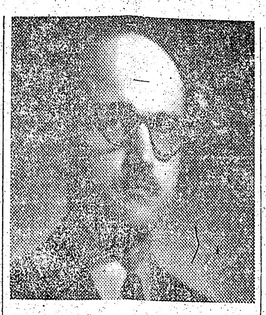

Dr. G. Drillis

Tagad hamiltonieši var būt lepni, ka viens no trim pirmajiem Kanadā latviešu licenzētiem ārstiem ir apmeties uz dzīvi un darbu skaistajā dārzu pilsētā Hamiltonā.

Dr. Gundars Līnarts Drillis savas medicīnas studijas sāka un beidza Latvijas universitātē. Līdz ar to viņš mantojis tos medicīnas tikumus, ko mūsu pašaizliedzīgie profesori mācīja saviem audzēkņiem. Viens no Latvijas ārstu saimes tikumiem ir mācīts un ierakstīts mūsu diplomos: palīdzēt sirgstošam cilvēkam pēc labākās ziņas un apziņas... Eiropas ārstam medicīna nav veikals — „bizness", bet māksla.

Ne vienmēr izdodas pacientu izārstēt tikai ar zālēm un pareizu diagnozi, labi daudz palīdz paskaidrojumi par slimību, zālēm un ārsta pieeja katram atsevišķam gadījumam. Latviešu publika ir audzināta saprast un līdzi domāt, daudzie populārzinātniskie raksti laikrakstos ir mācījuši tautai līdzi domāt un nebūt par mēchaniskiem motoriem, kuŗos ielej eļļu un degvielu tikai pēc mēchaniska aprēķina.

Amerikas ārstu atšķirība ir tā, ka viņi ir, sīki aprēķina cilvēki, viņi dod ātras atbildes pamatotas uz skaitļiem un formulām, kā to ir mācījušies savās med. skolās; tas pats mācīšanās princips kā pamatskolā. Visu gatavu — ieliet skolnieka galvā, kas kā robots to katrā laikā atkārto ar augstāko atzīmi — simts.

Pēc studiju beigšanas Dr. Drillis kādu laiku Latvijā bija chirurģijas un sporta medicīnas asistents, kalpojis tēvzemei, kā daudzi latvieši pēc kara atkal bijis chirurģijas asistents IRO slimnīcā Augsburgā.

Sākoties izceļošanai, Dr. Drillis ir spiests kļūt par speciālistu mežu darbos un vienu gadu cērt Kanadas mežus. Pēc daudzu tūkstošu koku nocirsanas ir beidzies līguma gads, un sākas brīvs ceļš zem kājām. Pēc daudzu durvju virināšanas mežstrādnieks atkal ir ārsts un var kalpot savu obligāto interna gadu Sv. Katarinas slimnīcā.

Licences eksāmenus G. Drillis noliek 1950. g. rudenī un līdz ar to ir pacelts priekškars lielajai izrādei: „Ārsta darbs". Dr. Drillis ir jauns vēl gados, spara pilns, bet tukšā kabata velk atkal uz ziemeļiem, uz Espaniolu, kur, kalpojot par raktuves ārstu, rokas pilnas darba: dzimst bērni, jākopj zīdaiņi, jāizdara dažādas operācijas, jārauj zobi, ar vienu vārdu, viss tas, ko prasa no ārsta ziemeļos, kur nav dažādu speciālistu.

Pēc tam, kad Dr. Drillis man jautāja, kur sākt darbu, es ar prieku varēju teikt, — tā ir Hamiltona. Nu ir pašu hamiltoniešu ziņā pierādīt, cik patiesi latviešu ārsts ir gaidīts un gribēts. Cerēsim, ka Dr. Drillim, tāpat kā agrāk, atliks laika uzrakstīt pa zinātniskam rakstam, sevišķi par sporta jautājumiem, jo līdz šim mūsu Toronto un Hamiltonas sportistiem trūka ārsta, kas pats personiski un zinātniski ieinteresēts sportistu veselības kopšanas lietās.

Hamiltonā Dr. Drillim top kabinets 780 Main St. E., un cerams, tā būs vieta, kur sirgstošie un slimie tautieši atgūs veselību un dzīves prieku. Operācijas un dzemdības tiks izdarītas visos Hamiltonas hospitaļos.

Mans sirsnīgākais laba vēlējums patstāvīgo praksi uzsākot.

Dr. Jānis Karols

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Jaunatnes salidojumā Milvokos redzējām tipisku „jaunamerikāņi": tas valkāja vēl DP nometnes laikos, Anno 1949., saņemtās krāsotās karavīru bikses, bet brauca mirdzošā Kadilakā, modelis Anno 1953., kuŗš aizpirkts uz nākošā gada — Anno 1954. — algas rēķina. Ko bēdāt par jaunām ūzām, ja tik čaļus un šamās var apžilbināt ar savu supervāģi!

*

Pensilvēnijā uzzēlis jauns „biznis" veids: ikviens ar nelielām mēnešmaksām var uz priekšu samaksāt savus bēru izdevumus.

American Memorial Service sabiedrība šo darījumu slēdz par 405 dolariem, pie kam, ja līguma slēdzējs nomirst, apbedīšanu neizmaksājis, ģimenei tomēr nav nekādu rūpestu, jo darījums ir pārapdrošināts, un nesamaksāto daļu sedz Konektikutas apdrošināšanas sabiedrība.

Kaut jel kāda sabiedrība iedomātos uz izmaksu garantēt bijeti atpakaļbraucienam uz dzimteni!

*

Kādēļ vienu sabiedrisku darbinieku par viņa rosību slavējam, bet otru, kuŗš tāpat „augu dienu" nopūlas tautiešu kopības labad", nievājam? Atbilde: čaklo bitīti, kas lido ap mums, mēs neaiztiekam, bet odu, kas spindz apkārt, gainājam ar abi rokām.

*

Ja mēs neapturēsim savu materiālistisko domāšanas un dzīves veidu, mēs drīzi vien zaudēsim savu morālo spēku. Mūsu vienīgais glābiņš — jauna tautiska renesanse, un tai jānāk drīz! Kā mēs nokluvām uz slidenās tekas? Bailes no nākotnes, kas būs rīt un parīt. Bailes no dzīves mēs cīnāmies ar savu ēnu, ne vien ar iedomātiem naidniekiem, bet arī ar draugiem. Jaunās Pasaules dzīves temps un veids saindējis ar materiālismu mūsu domāšanu, sagrāvis pašpalāvību. Mēs neticam vairs sev, aplam ceļam savu pašanzinu ar otra nonieciņāšanu. Treškārt, mēs vairāk dzīvojam savas stabilas dzīves nostiprināsanai, ne Latvijai, kas lēni noasiņo. Mēs priecājamies, ka mūsu iaunaudze ātri ieaug svešajā dzīvē, lai tā būtu — materiālistiski nodrošināta. Nacionālisma lāpa mums šodien tikai dūmo, bet nedod gaismu! Kuŗš pacels nacionālisma renesanses cīņas saukli?

*

Vai esi, draugs, kādreiz starp rindām lasīto gaušanos, ka tanī un tanī vērtīgajā sarīkojumā bijis maz apmsklētāju, varējis būt vairāk tautiešu, iztrūkuši sabiedrisko darbinieku u. t. t. — pamēģinājis sev pierakstīt „statistikas nolūkiem"." Man jau pabieza burtnīciņa gandrīz pilna. Pirmos ierakstus pirms gada deva lielā latviešu kolonija Filadelfijā: kad tur kāda ideālistu grupa gribēja nodibināt Tautas Augstskolu, dibināšanas sapulcē ierādās septiņi latvieši; Karolas Dāles un Dr. Vīksniņa referātu vakarā klāt bija seši klausītāji u. t. t. u. t. t., lapa pēc lapas pildījusies ar ziņām par mūsu sabiedriskās dzīves rosīgo pulsējumu... Iekavās esmu kādreiz ierakstījis arī mazu piezīmi: tīģeru medniekam Ziemeļu Sašas referātu noklausījās 70 tautiešu... Keep smiling, jeb Smaidi, kaut arī sirds tev lūst!

Kursiķis

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... Ontario satiksmes policija dažus policijas automobiļus apgādās ar radara aparātiem, kas dos policijai iespēju precīzi noteikt garāmbraucošo automašīnu ātrumu. Aparāts izmaksā ap $1000.—.

... Vācijas lētie „tautas vāģi" (Volkswagen) iekaro ārzemju tirgu un tos ļoti daudz ieved dažādās valstīs. Arī Kanadā veidojas šīs firmas mašīnu pārdošanas tīkls. Pašlaik Vācijā izlaiž dienā 700 mašīnas un šogad paredz eksportēt pāri par 70.000 „tautas vāģu".

... katru gadu Simpsons, Ītons un citas lielās firmas izsūta iedzīvotājiem savus preču katalogus. Tuvāko trīs mēnešu laikā Simpsons vairāk tūkstoš ģimenēm piesūtīs jauno preču katalogu, kam ir 708 lappuses, 3,5 mārciņu smagumā. Vairāk kā 1000 no katalogā uzrādītām precēm ir nocenotas lētāk nekā pagājušā gadā.

... tūkstošiem tauriņu, tā saukti „Malakosoma Distra" ir okupējuši visas Kirkland Lake ielas un mājas. Kaut tas ir nepatīkami, tomēr var priecāties, ka pilsētu nav apciemojis šī tauriņa kāpurs, kuŗš iznīcina zāli un lapas. Paredz, ka tauriņš būs pilsētai nepatīkams viesis vēl 10 deinas.

... šī gada kviešu sējumu platību Saskačevanā vērtē uz 15.385.000 kariem. Tas nozīmē, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, šogad sējumu platība samazinājusies par 1 miljonu akru. Lielu postu sējumiem nodarījuši plūdi, kas ievērojami ietekmēs ražu. Nedaudz samazinājusies arī auzu apsētā platība, sasniedzot šogad 3,330.000 akru. Turpretim miežu sējumu platība ir augusi par 7 ar pus proc. Par 6 proc. palielinājusies arī linu platība, šogad apsēti ar liniem 382.000 akru.

... dažādās kuģu būvētavās pasūtināti seši mīnu kuģi Karaliskās flotes vajadzībā. Kanadā kuģu būvētavās pašlaik atrodās jau 14 citi mīnu iznīcinātāji, kuŗu būvi cer pabeigt tuvākā laikā. Šešus mīnu iznīcinātājus Kanada nodevusi Atlantijas pakta organizācijai, saskaņā ar savstarpējās palīdzības programmu.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

INDIĀNĀPOLE

● Svētdien, 21. jūnijā Indiānāpoles (Ind.) latviešu ev.-lut. draudzē māc. Pēteris Nesaule iesvētīja 11 latviešu jauniešus — Mirdzu Adamkoviču, Brigitu Baltgalvi, Melitu Baltgalvi, Valdu Bolšteinu, Rasmu Freibergu, Ilzi Knezinsku, Maiju Lagzdiņu, Vairu Otvaru, Jāni Brutānu, Edvīnu Šichtu un Andreju Sorenu.

Šis bija kuplākais iesvētāmo jauniešu pulciņš vietējā draudzē; 1951. gada vasarā māc. Egons Rūsa iesvētīja 9 jauniešus, bet pērn māc. Pēteris Nesaule — trīs.

● Jāņus Indiānāpoles latviešu lielākā daļa „noballēja" sestdien, 27. jūnijā, apm. 20 jūdžu attālajā Merritt parkā, kur Indiānas Latviešu biedrība pēc 50 centu ieejas maksas samaksāšanas, atļāva visiem izlīgoties pie pašu līdzpaņemtiem alus kausiņiem, tāpat „uzvilkt" pa skanošai ziņģei. Grūtāk gan veicās ar kādas Jāņu dziesmas noskandināšanu, jo pat no īdalītajām lapiņās iespiestajām 48 dziesmām lielākā daļa palika nenodziedātas. Neradās arī solītā mūzika, nedz Jāņu siers, un pat zemē sakurtā jāņuguns izmisīgi cīnījās ar nakts melnumu. Neraugoties uz visu to, papardes zieda meklēšana noritēja pilnā sparā, un dažs labs jāņabērns mājup atgriezās tikai otrā rītā, gaismiņai austot.

● ILB literārās kopas jūnija mēneša sanāksmē, ILB telpās, dzirdējām kopas dalībnieka Viktora Zveiges referātu „Subjektīvisma izpratne".

Savā runā Z. starp citu uzsvēra, ka ir trīs cilvēku tipi: tādi, kuriem ir pašiem savi uzskati, tādi, kas pārtiek no citu uzskatiem, un tādi, kam nav nekādu uzskatu.

Jāatzīst, ka runātājs šoreiz bija ķēries pie ļoti smaga temata, pie kam vienkopus sajaukdams filozofiju, teoloģiju, socioloģiju un dažādas citas -loģijas (kā pats referents atzinās), bazēdamies uz dažādu, vienu otram pretrunīgu autoru apgalvojumiem. Z. nespēja ienest nekādu noteiktu skaidrību, un lielākajai daļai klausītāju viss sacītais palika neizprasts.

Pēc priekšlasījuma ILB literārā kopa tanīs pašas telpās bija sasaukusi biedru pilnsapulci, kuŗas galvenais uzdevums bija jaunas valdes ievēlēšana.

Vispirms līdzšinējais kopas priekšnieks Vilmārs Spranemanis sniedza īsu pārskatu par iepriekšējās valdes laikā notikušajiem sarīkojumiem, piebilzdams, ka pēdējā laikā kopas darbība palikusi aizdomīgi klusa, kādēļ darāms viss iespējamais, lai nākotnē tā atkal spētu „atdzimt".

Jaunajā valdē, aizklāti balsojot, ievēlēja Gundaru Grīslīti (25 balsis), Konstantīnu Sventecki (21 balss), Jāzepu Motivānu (19 balsis), Ingridu Kārkliņu (19) un Ēriku Krūmkalnu (19).

26. jūnijā, savā pirmajā sēdē, jaunievēlētā valde konstituējās šādā sastāvā: priekšsēdētājs — Gundārs Grīslītis, vicepr. — Ēriks Krūmkalns, sekretāre — Ingrida Kārkliņa, kasieris — Jāzeps Motivāns, biedrzinis — Konstantīns Sventeckis.

● ILB literāro kopu Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomē (ILJOPĒ) līdzšinējā Vilmāra Spranemaņa vietā turpmāk pārstāvēs jaunais kopas priekšnieks Gundārs Grīslītis.

Ievērojot pilnsapulces izteikto vēlēšanos kopas sanāksmes sarīkot pēc iespējas biežāk, valde nolēma sanāksmes turpmāk rīkot reizi mēnesī — katra mēneša otrajā svētdienā, plkst. 16-os (precīzi), ILB telpās, 2511 N. Central Ave. Sarīkojumi ārpus rēgulārajām sanāksmēm notiks pēc iespējas mēneša pēdējā svētdienā, par vietu un laiku savlaicīgi izziņojot.

Lai īstenotu iespējami plašāku ieinteresēto jauniešu apzināšanu, valde uzaicina visus kopas biedrus iemaksāt tekošā pusgada biedru maksas 0,25 c. apmērā. Minētā summa domāta pasta izdevumu segšanai, sanāksmes izziņojot.

Pašlaik valdes rīcībā ir apm. 80 jauniešu adreses, bet patiesībā Indiānāpolē un tuvākajā apkārtnē to skaits spiedzas jau pirmajā simtā.

Gundārs Grīslītis

FILADELFIJA

● Filadelfijas latviešu Sv. Jāņa ev.-lut. draudzē sarīkojumu komiteja baznīcas būves resp. pirkšanas fondam par labu draudzes namā rīkoja gleznu izlozi; izlozēja inž. un mākslinieka O. Gubiņa dāvināto eļļas gleznu un mākslinieka H. Gricēviča 3 akvarēļus — tautu meitas.

Izlozei draudzē bija sirsnīga atsaucība. No paredzītām 800 lozēm pārdotas 703, kas deva $351.50 ieņākumu. Izlozes izdevumi bija — $25.00, skaidrs atlikums $326.50. Draudzes kasieris šo summu pārņēma no rīcības komitejas un pievienoja baznīcas būves fonda summām.

Sarīkojumu komiteja izsaka sirsnīgu pateicību E. Gubiņai, O. Gubiņam un H. Gricēvičam, ložu izplatītājiem un visiem tiem, kas ir pirkuši lozes, tāpat izlozes darbiniekiem.

Sirsnībā ir padarīts liels darbs, ar kuŗu atkal esam tuvāk savam iecerētam dievnamam.

Par draudzes locekļu atsaucību baznīcas būves fondam liecina arī iepriecinošais gadījums, kad draudzes pastkastītē tika atrasta vēstule ar $50.— lielu ziedojumu. Vēstulē, starp citu, bija rakstīts:

„... ja kāds trūcīgs draudzes loceklis nebūtu varējis izpirkt piesūtīto lozi, tad tādā nolūkā nododu $50.—, lai ar tiem segtu neizpirkto ložu samaksu. Ja nauda paliek pāri, tad to novēlu Austrijas trūcīgiem tautiešiem."

Draudzes mācītājs Jānis A. Siliņš un draudzes priekšniecība izsaka dāvinātājiem sirsnīgu pateicību un vislabākos novēlējumus.

Brīvdabas izrādes Klusā okeana līcī

VĒSTULE NO VANKUVERAS

Klusā okeana līcis, kā liels līks elkonis, aizliecas uz austrumiem, piesēts salām un saliņām, izrobots līkumu līkumiem, kam visiem ar neseno pagātni saistīti nosaukumi. Liekas, te visapkārt klusi kust seno šīs zemes īpašnieku ēnas un zālē nupat nozūd indiāņa pēda...

Un tā vien šķiet: esmu iemaldījusies svešā īpašumā, man jāpiecelas un jāaiziet. Jo kaut kur, pie citas jūras kāda maza tauta ir izcelta kā bišu spiets no stropa un izdzenāta svešos pagalmos. Tāpēc ar dziļām simpatijām vēroju šīs zemes izdzenātās tautas pārpalikumu, kam atļauts dzīvot tikai norādītās vietās, bet stiprākais iesēdies valdnieka tronī. Tāpēc skaistie vārdi par visu apspiesto nāciju brīvību man šķiet tukšs māns, kuŗu pirms iemigšanas saldi skandina iekaroātāju zvārguļi. Dziļi satraukta es speŗu soli uz šīs zemes, kuŗas īstais valdnieks, ar krauklja melnajiem matiem, sāk jau aizmirst savu valodu un paražas. Tak šīs zemes senos dievus, kā senatnes piemineklus, glabā un godā arī iekaroātāji. Tā savā senatnes godībā tie izkaisīti Vankuveras un apkārtnes parkos.

Vienā no skaistajiem līčiem — Kitsilano — kur liedaga smilts baltāka kā citās vietās, speciāli izbūvētā estrāde, kas atgādina laivu, ik pārvakarus notiek izrādes. Tās nav nekādas mākslinieciski pilnvērtīgas izrādes, bet te uzstājas „aicinātie no tautas", gan pieauguši, gan bērni, ar dziesmām, dejām, sporta spēlēm utt.

Fons šīm mazā cilvēka izrādēm tiešām ir skaists. Jau sojojot uz plūdmali, koki lēni kāpj pretim klusā draudzībā. Sudrabotais līmenis paisumā pacelts it kā uz augšu, lāsumains mainīgās gaismas vizmā. Laivas, laiviņas, un nelieli zēģelnieki kustas un šūpojas ūdenī. Un lai skatu papildinātu un noslēgtu, vieglas dūmu grīstes pavadīts, uguņu caurmirdzēts un krāsainu karodziņu izgreznots, ostā cēli peld liels, balts kuģis. Ūdens kā tumšs sudrabs blāvo pret mākoņu aizēnoto debesi, un laivas kā rotaļā grimst un līgo. Peldētāji taškās ar ūdens šļakatām, un no tramplina ar slaidu līdakas lēcienu cits aiz cita metas ūdenī vingri, saulrieta apmirdzēti stāvi.

Reklāmu saules un meneši met sarkanas, zaļas un dzeltenas laipas vizuļainajā ūdenī. Uz mazās skatuves kāds dzied... Ne vienu reizi vien kāds pūlī noslēpies mākslas mecenāts izzvejo kādu mākslas pērli no šīs mazās, primitīvās brīvdabas skatuves.

Derētu latviešu dziesmas mīļotājiem arī kādu vakaru pacelt te savas dzidrās balsis, likt, lai latviešu dziesma aizskan pāri klusajiem, sudrabotajiem ūdeņiem, lai atgādinātu ikvienam laimīgajās miera zemēs: mēs dzīvojam un prasām dzīvot tiesības mūsu apspiestai tautai. Un tāpēc lai skan latviešu dziesma kā sveiciens, lūgums, atgādinājums... **Leonija Ozolkalne**

ANGĻU INTERESE KANADĀ

Anglijas presē parādījušies raksti, ka Anglijas uzņēmējiem būtu vairāk jāpievēršas Kanadai, radot tur savus uzņēmumus, it sevišķi iesaistoties St. Labrenča upes izbūves projekta reālizēšanā. St. Labrenča jūras ceļa izbūve varot būt izdevīga, lai angļu firmas Kanadā nostiprinātos. Pēc kara angļu firmas dažādas „Commonwelth" dalās ir paguvušas attīstīt dzīvu darbību, bet Kanada palikusi novārtā.

Diemžēl, Anglijas valdība līdz šim neesot arī atradusi par iespējamu atjaut angļu uzņēmējiem šiem uzdevumiem nepieciešamos dolarus pārvest pāri okeanam, nobeidz laikraksts.

KANADAS ŽIDU KONGRESS

Kanadas žīdu kongress notiks no 10. līdz 12. oktobrim Toronto un taī piedalīsies 400 delegātu, kas reprezentēs 200.000 žīdu.

Kongresa darba kārtības svarīgākais punkts būs žīdu sabiedriskās dzīves problēmas Kanadā.

VĒSTURES VIŅETES

BRITU KOLUMBIJAS CĒLĀJI

Simons Frēzers, Dēvids Tomsons un Džems Duglas ir trīs vārdi, kas saistīti ar Kanadas Klusā okeana lielās piekrastes zemes pētīšanu un attīstību. Šī lieliskā province ar gandrīz miljonu kvadrātjūdžu platību un maigo klimatu, neierobežotu dabas bagātību un skatu uz Kluso okeanu ir jau pati par sevi vesela imperija. Tā trīs gadu simteņus bija pilnīgi nepazīstama, kamēr Eiropa cīnījās uzkundzēties par Ameriku.

1793. gadā Aleksandrs Mekkenzijs, kas jāatzīst par vienu no lielākajiem Kanadas ziemeļu rietumu zemju pētniekiem, sasniedz zemes ceļā Klusā okeana krastu. Starplaikā rietumu krastu bija apmeklējuši britu zemes pētnieki: kapteinis Džems Kuks 1778. gadā un kapteinis Džems Venkuvers — 1792. gadā. Arī spāņi jau 1774. gadā bija apbraukājuši Kanadas krastus rietumos, bet krievu valzivju zvejnieki un zemes pētnieki tur bija bijuši pat vēl agrāk.

Simons Frēzers, kas bija ādu tirgotāju Ziemeļrietumu sabiedrības darbinieks, nodibināja Džordža cietoksni rietumu nogāzē, un 1876. gadā uzcēla apcietinājumus viņa vārdā nosauktās upes krastos. Dēvids Tomsons sasniedza Augšo-lumbiju 1811. g. Viņa pretenzijas uz slavu nebalstās uz Tomsona upes atklāšanu, jo to, godinot savu draugu un darba biedru, Simons Frēzers bija nosaucis viņa vārdā. Tomsona paša zemes pētījumi un atklājumi, kas turpinājās 66 gadi, bija tik plaši un tik kvalificēti, ka daļa viņa karšu līdz šim vēl nav aizstājama.

Tomsons Kanadā ieradās 14 gadu vecumā un visu savu dzīvi izjuta alkas arvien vairāk iepazīties ar zemi, kuŗā viņš dzīvoja un strādāja. Viņam vienmēr bija līdz sekstants, teleskops un citi instrumenti, ar kuŗiem tas izdarīja precīzus mērījumus, ko tas rūpīgi atzīmēja. Viņš ārkārtīgi interesējās par zemes ģeoloģisko formāciju, kokiem, augiem, dzīvniekiem, putniem un ļaudīm.

Atšķelta no Ziemeļrietumu teritorijas ar klinšu kalnu grēdu, Britu Kolumbija 19. gadu simteņa pirmajā pusē izveidojās par neatkarīgu kroņa koloniju. Piederēdama sākumā pie Ziemeļrietumu teritorijas sabiedrības, plašā territorija pēc 1821. g. pārgāja Hudsona līča sabiedrības īpašumā, un šīs sabiedrības galvenais pārstāvis bija Džems Duglas, un viņa ilggadīgā karjēra līdz pat konfederācijai aizpilda Klusā okeana provinces annāles.

Kalifornijas zelta drudža laikā no 1848. līdz 1849. gadam Viktorija kļuva par galveno tirdzniecības un apgādes centru, kas apgādāja Kalifornijas zeltračus tūkstošus ar vajadzīgām precēm. 1851. gadā Dzemu Duglasu iecēla par kolonijas gubernātoru un piecus gadus viņš to pārvaldīja kā neierobežots despots. Tomēr 1856. gadā viņš nolēma kolonijā nodibināt parlamentāru iekārtu un salu sadalīja čeros vēlēšanu iecirkņos, kuŗiem bija jāievēl septiņi pārstāvji.

Cietzemē tanī laikā vēl nebija kārtīgas administrācijas. Kad 1858. gadā Frēzera un Tomsona upēs atrada zeltu, sākās zelta drudzis, kas draudēja sagraut visu šo apgabalu kārtīgu dzīvi. Zelta meklētāji sāka pārņemt likumus pašu rokās.

Londonā sāka uztraukties un atsauca plašās monopola tiesības, ko baudīja Hadsona līča sabiedrība. Džemsu Duglasu izraudzīja par jaunās provinces administrātoru, un kopā ar saviem jaunajiem padomniekiem un stipriem karalisko inženieŗu spēkiem viņš veica visai ieicamu darbu.

1863. gadā karaliene Viktorija viņu iecēla bruņinieku kārtā. Kad viņš savu galveno darbu bija paveicis, viņš atteicās un aizgāja atpūtā. Dažus gadus pēc tam, 1877. gadā viņš mira Viktorijā, un palika atmiņā kā visu cienīts vīrs.

C. S.

INŽENIEŖU GREDZENU VAR IEGŪT ARĪ LATVIEŠU INŽENIEŖI

Inženieŗi, kas nobeiguši Toronto Universitāti, kā ārējo pazīšanās zīmi valkā dzelzs gredzenu ar romba veidīgiem izveidojumiem. Šis gredzens nēsājams labās rokas mazā pirkstā. Gredzenu piešķir īpašā ceremonijā, un to var iegūt arī latviešu inženieŗi, kas iestājušies Inženieŗu Apvienībā.

Latviešu inženieŗiem, kas vēlas iegūt gredzenu, ir jāiesniedz rakstveida lūgums ceremonijas komitejas sekretāram: Profesor H. E. T. Haultain, Secretary, Camp 1, The Ritual of the Calling of an Engineer, 302 Mill Building, University of Toronto.

Lūgumam jāpievieno īss dzīves apraksts un informācija par darba pieredzi līdz ar tagadējo nodarbošanos un adresi.

Inženieŗu gredzenu piešķir tikai reizi gadā un nākošā gredzena piešķiršanas ceremonija notiks oktobra mēnesī. Tāpēc tiem latviešu inženieŗiem, kas šo gredzenu vēlētos iegūt, ar lūguma iesniegšanu ir jāpasteidzas, jo rituāla komisijai paiet vismaz viens mēnesis izziņas ievākšanai.

Līdz šim nevienam latvietim šāda gredzena nav, bet daži to ir lūguši un saņēmuši jau atbildi, ka viņi to oktobrī saņems.

CEĻA VĀRDI

Dzīvo tā, kā tu savā miršanas stundā vēlētos būt dzīvojis.

Marks Aurēlijs

o

Neviens cilvēks, kuŗš domā tikai par sevi un visur meklē savu labumu, nevar būt laimīgs. Ja gribi dzīvot sev, dzīvo citiem.

Seneka

o

Īstu cieņu var tikai nopelnīt, Tā nav ne izvilināma, ne izspiežama ar varu.

Lichtenbergs

o

Vislabāk cilvēku veido lielas sāpes un liels prieks. Bet kur prieka dzīve, dienu dienā sēžot uz viena un tā paša krēsla un darot to, ko varētu padarīt arī miegā, iedzen garu pirms laika kapā.

Helderlins

MAĻENKOVS — SLEPENAIS VALDNIEKS

IZBADĒJIS PŪLIS IZJAUC KOMŪNISTU RĪKOTĀS DZĪRES

V

„Viņš neteiks nekā, — arī viņš ir viens no tavējiem. Viņš ir tāds pats aktieris, kā tu, un saņem no mums savu algu. Viņš nekā neteiks, skaitīs lūgšanas un, ja vajadzēs, dziedās. Tev divas nedēļas laika mēģinājumiem," beidzot Maļenkovs teica. „Par visu citu tu vēl dabūsi zināt."

Kozlovskis palocījās, un zālē kļuva tumšs.

Tad uz pāris sekundēm gaisma atkal iedegās. Priekškars, jau mazliet pavēries, atkal aizvērās. Tad atkal pacēlās. Gaisma izdzisa.

Orķestris sāka spēlēt. Uz skatuves, kopā ar vienu, dziedātāju, steigšus, gandrīz skriešus, uznāca Kozlovskis. Viņus saņēma skaļi publikas aplausi. Viņš un dziedātāja palocījās.

Es biju pārliecināts, ka tā bija tā pati dāma, kas automobilī sēdēja blakus Maļenkovam.

Bet tā kā par to nebiju pilnīgi skaidrībā, lūkoju Maļenkova sejā, kuŗu iesānis uzmanīgi vēroju, samanīt speciālu interesi.

Maļenkovs skatuves virzienā raidīja klusus, laimes jaudas pilnus smaidus, — tātad es biju uzminējis.

Helēne Chruščeva, kā programmā bija lasāms viņas vārds, bija ģērbusies salmu dzeltenā, cieši piegulošā vakartērpā, kas viņas dabisko daiļumu vēl sevišķi pasvītroja un viņas kustībām piešķīra īpašu pievilcību. Garie, tumšcirtainie mati bija sasukāti vaļīgā frizūrā, — tie nolaidās līdz pat gurniem. Dziedot viņa šad tad paglāstīja savus matus.

Tas radīja sappainu, skumji grūtsirdīgu iespaidu, kas teicami saskanēja ar kādas ļoti pazīstamas krievu tautasdziesmas — balādes saturu, ko viņa dziedāja.

Kad Helēna Chruščeva un Kozlovskis pagriezās uz kulišu pusi, kur atblāzmoja blāvas gaismas svītra, Maļenkovs uz mani skatījās kļusu, laimīgu smaidu.

Tā bija mana pēdējā satikšanās ar Maļenkovu, bet tā nebija pēdējā pavēle, ko no viņa saņēmu pirms manis pārcelšanas frontes uzdevumu pildīšanai.

Dažas dienas pēc teātŗa apmeklējuma es saņēmu Maļenkova telefonisku rīkojumu aiziet uz Gorkija parkā ierīkoto vāciem atņemto ieroču izstādi un to rūpīgi apskatīt.

Vēl viņš lūdza, lai es uzņemos nokārtot un pārzināt amerikāņu lendlīza delegācijas uzraudzību.

Izstādē, ko Maļenkovs bija ierīkojis Maskavas ļaudīm par prieku, bija savākti visi iespējamie vācu ieroči, kādus vācu armija bija savedusi austrumu frontē.

Tur netrūka nekā: ne visdaždāko auto tipu, ne lādiņu un uz vilcienu platformvagoniem uzmontēto lielgabalu.

Bez veseliem revolveru un tanku arsenāļiem, kur daļa bija gluži jaunu, daļa granātu sadauzīti un izdeguši, Maļenkovs izstādīja arī lielas un visai iespaidīgi zīmētas kauju panorāmas.

Piemēram, vienā šādā panorāmā bija uzzīmēta Staļingrada ar ģenerālfeldmaršāla Paulusa zemnīcu, pie kuŗas bija novietots auto un tam piestiprināta koka plāksne ar uzrakstu: vācu ģenerālfeldmaršāla stāba braucamais rīks.

Mans uzdevums bija starp šiem lādiņiem un tankiem sacelt labi daudz bāru un salikt galdus, pie kuŗiem sabraukušie amerikāņi bija ar visu krievu plašo sirdi jāuzņem un jāmielo.

Bez tam man bija jau iepriekš jānokārto, lai Gorkija parkā, kad amerikāņi saradīsies pilsētā uz izstādi, staigātu tikai labi ģērbti civīliedzīvotāji. Tādā nolūkā bija jānoslēdz visādu ļaužu iekļūšana izstādes telpu rajonā, kas bija sevišķi grūts uzdevums, jo tas viss bija jāizdara tā, lai amerikāņi to nepamanītu.

Kad es Maļenkovam telefoniski paziņoju, ka visi uzdotie darbi veikti, viņš man vēl uzdeva arī amerikāņu delegāciju visur pavadīt.

Maļenkovs bija apmierināts.

„Amerikāņi būs mierā ar mums," viņš sacīja.

„Viņi grib redzēt izrādes, tad lai arī skatās."

„Bez tam," viņš piebilda, „allaž, ja gribi, ko panākt, ir vismaz viens alutiņš jāsadzer."

AMERIKĀŅI JŪSMO

Un Maļenkovam viss šis sarīkojums tiešām arī vairāk neizmaksāja, kā vienu alutiņu, ja salīdzina šos izdevumus ar to kara materiālu vērtību, ko amerikāņi piegādāja Krievijai uz lendlīza pamata . . .

Amerikāņi bija sajūsmā par bazniču zvanu skaņām, kas aicināja ļaudis uz dievkalpojumu. Un par Kozlovska paša un viņa kora dziedāšanu viņi bija līdz asarām aizkustināti.

Un viņi lūdza piekomandētos padomju pavadoņus piedot, ka viņi Amerikā zināmā mērā noticējuši melīgajai propagandai, it kā Padomju Savienībā baznīca tiktu vajāta . . .

Nākošās dienas vakarā viņiem Gorkija parkā tika rādīta Padomju Savienības dzīves otrā puse: nesatriecamā padomju armija.

Arsenāla apskate nepalika bez sava iespaida.

Sevišķi spēcīgu iespaidu uz amerikāņiem atstāja tēlojoši izzīmētās panorāmas par sarkanās armijas panākumiem.

Tomēr neraugoties uz visu, kas tika darīts, lai Maskavas iedzīvotājiem izstādes apmeklēšanas laikā neļautu brīvi ieiet Gorkija parkā, atgadījās ļoti nepatīkama lieta:

Taisni tajā brīdī, kad amerikāņi bija parkā, tur ielauzās ap divi tūkstoš liels ļaužu bars, bada cietēju, un ap izstādes vietu nostiprinātajam aizsardzības kordoņam to neizdevās aizturēt.

Nīkni plosīdamies, ļaužu pūlis sarāva gabalos ceptos sivēnus un zosis un sadauzīja degvīna pudeļu baterijas.

Kad bāri un garie galdi bija sagāzti, sadauzīt, un viss, kas tur bija salikts, pievākts un aizvākts, maskavieši no Gorkija parka pamazām aizklīda prom.

Pēc šīs zaudētās maltītes kaujas nevienam vairs nebija ne mazākās vēlēšanās skatīties, kā izstādē atlēlotas sarkanās armijas uzvaru kaujas.

Kad tajā pašā vakarā es Maļenkovam par to telefoniski ziņoju, viņš skaļi un bezbēdīgi pasmējās.

Pēc tam viņš vēlreiz izteica vislabākos novēlējumus manā darbā.

Pēc trijām nedēļām es atstāju Maskavu, lai dotos uz fronti.

(Beigas).

Lūcija Sargūnas

TILTS STARP DEBESĪM UN ZEMI

MŪŽĪBAS JAUTĀJUMI PASAULES LITERĀTŪRĀ

IV

Mestics beidzot tomēr dabū savu atalgojumu. Brīdī, kad priesteris jau ir viņpus robežas, kad viņš kāpj mūlim mugurā, lai dotos uz pilsētu, kur vēl ir baznīcas, kur viņš beidzot varēs izsūdzēt savus grēkus un sākt jaunu dzīvi, jauktenis uzpeld atkal un stāsta, ka policijas meklētais amerikāņu gangsteris un slepkava gulot kalnos kādā būdā nāvīgi ievainots un gribot pirms nāves vēl grēku sūdzē izlīgt ar Dievu. Priesteris skaidri jūt, kā tās ir lamatas, bet tomēr iet mesticam līdzi, tās simtstūkstošās daļiņas varbūtības dēļ, ka varbūt tiešām kāda dvēsele savā pēdējā stundā gaida priesteri. Kā jau varēja paredzēt, upuris izrādījās veltīgs: gansteris nemaz nevēlas sūdzēt grēkus, priesteris top apcietināts un nošauts. Viņš mirst ārkārtīgās bailēs un pamestībā, un viņa lielākās sāpes ir par to, ka, „viņam jāstājas Dieva priekšā tukšām rokām . . . Tagad viņam likās, ka būtu bijis pavisam viegli kļūt svētam. Ka būtu vajadzējis tikai mazliet samešanās un drosmes. Viņam bija sajūta kā cilvēkam, kas nokavējis par dažām sekundēm savu laimi, kādā norunātā vietā. Tagad viņš zināja, ka galu galā bija svarīga tikai viena lieta — būt svētam."

Lasītājs tomēr nemaz nav tik pārliecināts, ka šis šņabju priesteris nonāk Dieva priekšā tukšām rokām. Jo, kā atbilde no debesīm, naktī pēc viņa nāves, kāds cits priesteris stājas viņa vietā, kas slepeni ielavījies šai šausmu un pamestības valstī. Viņš piesakās pie saviem ticības brāļiem ar vārdiem: „Es esmu priesteris . . . Manš vārds ir padre . . .", bet te romāns nobeidzas, kā kad personai tajā nebūtu nozīmes, tikai priesterības amatam kā tādam.

Grahama Grīna „Spēks un godība" kā reti kuŗa cita grāmata, apvieno sevī ārkārtīgu domu dziļumu ar apbrīnojamu formas meistariskumu. To varētu arī nosaukt par priesterības augsto dziesmu, un liek mums nojaust priesterību sakramenta svētumā. Ka Dievs mājo priesterī neatkarīgi no tā personīgās vērtības un spējām. Arī uz visnožēlojamāko, visnecienīgāko priesteri zīmējas vārdi par siešanas un atraisīšanas varu, arī par viņu var sacīt: Tu es sacerdos in aeternum. — Tu esi priesteris mūžīgi!" Ka priesteris ir tikai rīks, caur kuŗu darbojas Dievs. Šis romāns arī ģeniāli parāda, cik grūti dažreiz novilkt robežu starp grēcinieku un svēto, un ka Dieva žēlastība un tuvums parādās jo spilgtāk, jo lielāka ir cilvēka bezcerība un pamestība.

Dziļumā Grehema Grīnu pārspēj vienīgi Žoržs Bernanos, kas literātūrai dāvājis veselu rindu ievērojamu priesteŗu tēlu, tā ka tie vien jau būtu temats par sevi. Bet šoreiz īsumā apstāsimies tikai pie viņa romāna „Kāda lauku mācītāja dienas grāmata".

Georges Bernanos „Journal d'un curé de campagne",

ko daudzi atzīst par viņa gatavāko darbu, un par priestera romānu „par excellence. Ir grūti rakstīt par šo darbu, jo Bernanosa grāmatas jau vispār nav lielās publikas darība. Še it sevišķi gribētos pat brīdināt visus paviršos caurmēra lasītājus pie tās labāk nemaz neķerties, jo, domājams, viņi to nometīs jau pēc pāris lapaspusēm. Šajā romānā nav nekā parasti romāniem raksturīgā, un šai ziņā tas ir iespējami lielākais pretstats Mortona „Kardinālam". Bernanoss vispāri allaž mēdz paslēpt dievišķīgo žēlastību nespēcīgajā un trauslajā cilvēciskumā un savus varoņus mēdz izvēlēties no kalna spredika tēliem: nabagie, noskumušie, izsalkušie un vajātie. Viņš liek tiem izbaudīt šīs īpašības līdz mielēm un liek tiem izbrist visus sāpīgās „pasīvās šķīstināšanās" dumbrājus, par kuŗiem stāsta mistiķi. Jā, mistika. Nevienš vārds laikam profānajā literātūrā nav tā kropļots, pārprasts un sagrozīts kā šis. Ak Dievs, ko visu gan romānos nenosauc par mistiku: dažreiz pietiek ar mazliet ērģeļu mūzikas un vīrāka smaržas, dažreiz turpretim tēlojums plūst tādā „pārdabiskumā", ka lasītājam vai mati ceļas stāvus. Par Bernanosu nu jāsaka, ka šis rakstnieks ir īsts mistiķis, vismaz viņš zina, kas ir mistika, un ar nepārspējamu suverēnitāti attēlo dvēseles mistiskos pārdzīvojumus. Bet šajos pārdzīvojumos nav nekā „interesanta" un „saistoša" šo vārdu profānajā nozīmē, to būtība ir tik subtīla, ka to izpartnei vajadzīga zināma gara radniecība, vismaz reliģiskas intelliģences priekšnosacījums. Tāpēc tik grūti parādīt „Lauku mācītāja dienas grāmatas" sirdi saplosošo skaistumu.

Romāna saturs, ja par tādu vispāri var runāt, grozās ap kādu jaunu, slimīgu franču priesteri, kam autors nav devis pat vārda, kādā mazā panīkušā lauku draudzītē. Tur „nenotiek" nekas sevišķs. Nabadzība, apkārtnes stulbums un pat naidīgums, aprunāšana. Piem., tāpēc, ka priesteris slimo ar kunģi (vēlāk izrādās, ka viņam ir vēzis), un nepanes citas barības kā stipri saldinātu vīnu ar tajā iedrupinātu gabaliņu sakaltušas rupjmaizes, izplatās baumas, ka viņš klusībā žūpo, un šīm baumām tic pat šī priestera vienīgais draugs, brīniškīgais, neaizmirstamais Torsī prāvests.

(Turpinājums sekos).

KANADAS MEŽI NAV PASTAIGAS VIETA

Mināki, Ontario provincē no savu vecvecāku būdiņas pazuduši 6 gadus veca meitenīte Džeraldīne Hugan. Meiteni meklēja vairākas dienas, un piedalotieies 55 karavīriem, indiāniem, mežstrādniekiem u. c., kopā vairāk kā 100 personām, tikai sestā dienā izdevās atrast pazudušo meiteniti pāris jūdzes no pazušanas vietas, bet tad jau bijis par vēlu. Meitene, maldoties krūmājos un purvājos, bija saplosījusi savas drēbes un locekļus, un mirusi no paguruma un bada. Viņai bija sekojuši arī vilki, kas bija sakroplojuši mazo ķermeniti. Ārsts domā, ka tas noticis tikai pēc meitenītes nāves.

Meiteniti apbedīja Vinipegā.

12. jūnijā uz lāču medībām Geispē Kvēbekas provincē, izgājuši 3 amerikāņi — 47 gadus vecais Eižens Lindsejs, viņa dēls Roberts un 20 gadu vecais Alberts Klarks. Kad no medniekiem ilgāku laiku nepienāca nekādas ziņas, piedērīgie kļuva nemierīgi un sāka rakstīt satrauktas vēstules policijai. Pēdējā iesāka pazudušos meklēt un atrada tos 65 jūdzes uz rietumiem no Geispes. Mednieku, ķermeņi bija lāču saplosīti un grūti bija pat noteikt, vai tiešām atrasti visi trīs pazudušie. Ķermeņu atliekas atradās tikai 150 pēdu no uzceltās apmešanās vietas, kuŗa savukārt atradās tikai 3 jūdzes no viņu auto, kurš joprojām bija pilns ar pārtiku un municiju.

Policijas izmeklēšanā noskaidrots, ka mednieki noslepkavoti, pēc kam lāči tos saplosījuši.

ZIEDOJUMI

LNAK iemaksāti šādi ziedojumi:

V. Pakalns $1.50; E. Ozols, M. Ozols, K. Bērziņš, E. Bērziņš, A. Salnājs, P. un O. Vasulis, V. Brieduiņš, K. L-s, A. Miezītis, Nezināms, H. Puntulis, M. Brakis, K. Vilciņš, O. Indzers, N. Andžāns, J. Strazdiņš, J. Vaskis, E. Brencis, A. Gribusts, R. Bērziņš, E. Rūtītis, J. Borgs, E. Veinlands, A. Kuze, J. Gailis, M. Vasulis $1.00 katrs; Nezināms, A. Krūmiņš, Z. Purgalis $1.50 katrs.

Braitonā J. Millers $1.00; Montnejā A. Teteris $2.00; Sadberijā L. Putniņš $2.00; S. Treilons, A. Vizbulis $1.00 katrs; Bovnesā J. Kajaks $1.00; Londonā E. Bite, J. Grāvītis $1.00 katrs; A. Dreimanis 50c. Kopā $91.50.

3. Immigrācijai:

Toronto tautiešī — Vēra Strauts $20.00; A. Gulbis $5.00; V. Kaļiņš F. Latišs $3.00 katrs; O. Jaksenis $2.25; R. Eglītis $2.00; R. Grava, M. Kazlovskis, K. L-s, A. Turkis, A. Dreimanis, H. Puntulis, K. Vilciņš, O. Indzers, J. Strazdiņš, J. Vaskis, J. Borgs, E. Valcis, A. Stuklis, E. Veilands, A. Kuze, J. Gailītis, J. Ellers, L. Klīgers, H. Klīgers, Z. Eglītis $1.00 katrs.

Braitonā J. Millers $1.00; Niagarā E. Zvaunis $5.00; Sadberijā L. Putniņš $2.00; Vankuveras latviešu ģim. dienas sarīkojuma atlikums $9.37; E. Kāns $5.00; B. Banka $2.00; K. Avotiņš $1.00; Kopā 80.62. Kopsummā jūnija mēnesī ienācis 674.22.

Visiem ziedojumu vācējiem un devējiem sirsnīga pateicība!

(Nobeigums)

Aiz DZELZS priekškara

SIENA PĻAUJA

Rīgas radiofons 2. jūlijā ziņoja, ka siena pļauja „nepiedodami lēni" norit šādos rajonos: Madonas, Cesvaines, Ilūkstes, Abrenes un Rēzeknes. 5. jūlijā radiofonā ziņoja, ka „lēnie siena pļaujas un skābbarības sagatavošanas tempi vairākos rajonos rada nopietnas bažas par sagādes plāna izpildi." Minētais attiecas uz Jaunjelgavas, Abrenes, Ērgļu, Valmieras, Alojas, Līvānu un Liepājas rajoniem.

Līdzās siena pļaujai, propagandē t. s. zarīņu barības sagatavošanu, kuŗā iesaistīti bērni un jaunieši, kā arī gados vecāki kolchoznieki. 3. jūlijā pionieŗu sauksmes raidījumā stāstīja, ka Bikeru ciema bērni vāc zarīpus. Katrs bērns apņēmies savākt 100 kg zarīņu barību kolchoza govīm. Kāmēr Māra pietur zaru, Baiba nogriež zarīņu pēc zarīņa. Pretim nāk Andris. Viņam uz muguras kupla zarīņu nasta.

VISA KĀ TRŪKST

Cīņa 24. jūnijā ievietojusi krāsotāja Jāņa Ošiņa rakstu, kuŗā teikts: „Būvkantorim trūkst pat tādu vienkāršu darba rīku, kā cirvju, ēveļu otu, ķieģeļu, ķeļļu un citu. Jumtu darvošanai iznieduza lūku otas, kas pilnīgi nederīgas, jo saplok, tiklīdz tās iemērc karstajā darvā." Pati komūnistu prese atklāj patiesību par postu Latvijā.

Tajā pašā Cīņas numurā E. Kļaviņa no Plaviņu rajona raksta par piena kannu trūkumu: „Vēl varētu daudz maz izlīdzēties, ja būtu iespējams izlabot nolietotās kannas, kādas mums ir. Bet arī te atduramies uz nepārvaramiem šķēršļiem, ne mūsu rajonā, ne pat Rīgā (sic!) nav dabūjams labošanai vajadzīgais cinks." Komentāri lieki.

JAUNAS JĀŅU DZIESMAS

Cik „nacionāli" nosvinēti Jāņi Latvijā, liecina jaunas Jāņu dziesmas, kas publicētas Cīņas 23. jūnija numurā. „Kam tie mūsu skrodelīši. Labas drēbes izniekoja: Kad izšuva, tad iznāca Tikai — putnu biedeklim — tā apdziedāta šūšanas fabrika Daugavpils apģērbs, kuŗai vienā apģērbu partijā brāķa procents bijis 90 (nav iespiedkļūda!). Kāda cita jauna Jāņu dziesma: „Gaužām nosodāmu stiķi Rāda Raunas mechaniķi, Traktori un pļaujammašīnas Te vēl nelabotas brīnās: Kā gan kuplo ražu pļausim, MTS ja guļ uz ausīm?"

MĀRAS EZERS - TAGAD PURVS

Sovetskaja Latvija 30. jūnijā aprakstā, kāda tagad izskatās mūsu skaistā Rīga. Rakstā teikts, ka Māras ezers reiz bijis laba zvejas vieta, lieliska plūdmale. Tagad šis ezers aizaudzis un pārvērties purvā. Rajona komiteja gan pieņēmusi lēmumu par ezera tīrīšanu, bet nekas nav darīts. Tāpat tālāk teikts, ka Mežaparkā esot grūti atpūsties. Parka laivu stacijā gan iespējams īrēt laivas, bet uz īrēšanu jāstāv garās rindās. Meža parkā grūti nopirkt saldējumu vai limonādi. Tramvaju skaits uz Meža parku, sevišķi svētdienās, nav pietiekams.

JELGAVA

Par Jelgavu plaši stāstīja Rīgas radiofonā. Izpildkomitejas priekšsēdis ir Niperts. Ierīkota speciāla plāksne personām, kas ar izcilu entuziasmu piedalījušies sabiedriskās talkās pilsētās atjaunošanas darbos. Labākā pilsētas atjaunotāja — pārdevēja Velta Grīviņa. Pilsētas atjaunotāju vārdi vairums latviski. Pašlaik Jelgavā ir ap 30.000 iedzīvotāju (t. i. mazliet mazāk kā pirms kara). Kara laikā nopostīts 9/10 dzīvojamo ēku. Pārrēķinot komūnistu propagandā uzdotos skaitļus, iznāk, ka uz vienu Jelgavas iedzīvotāju atjaunots apm. 1,2 kv m platības. Pat kolchoza cūkām pēc likuma paredzēts 2,4 kv. m platības. Cilvēks padomju valstī ir pieticīgāks par cūku. Viņam jābūt tādam.

SĪKAS ZIŅAS

Rīgā 6. jūlijā atklāja ultrā īsviļņu radiouztvērēju speciālistu konferenci, kuŗā piedalījās speciālisti arī no citām „brālīgajām republikām." — 6. jūlijā sākās Rīgas padomes 3. sesija, kuŗā runāja pilsētas izglītības daļas vadītājs Gībietis. — Pomoloģiskajā dārzā pašlaik izmēģina metodi, kā pārstādīt jau izaugušas ābeles no viensētām uz kolchozu ciemiem (!). — 7. jūlijā Rīgā viesojās Liepājas drāmas teātris, kas devis izrādes arī provincē. — 7. jūlijā Rīgā sākās jaunatnes sporta sacīkstes, kuŗās piedalās 973 jaunieši no 58 rajoniem. — 2. jūlijā speciālu pētniecības ceļojumu pa Daugavas augšgalu sāka speciāla komisija, kas pētīs Daugavas tālāku izmantošanu elektrības ražošanā. — 3. jūlijā izdeva speciālu rīkojumu par LPSR un PSRS karogu pacelšanas kārtību. Rīkojumā teikts, ka uzraudzība par dekrēta izpildīšanu piekrīt milicijai. — Pagājušajā gadā čeka atklājusi 69 līdzekļu izšķērdēšanas gadījumus ražošanas kooperātīvos — arteļos, kas nodarījuši valstij 370.000 rubļu zaudējums. — Rīgas Staļina rajona vadošajos posteņos ir 84 proc. komūnisti, 28 proc. vadošajos posteņos ir sieviešu. Partijas komitejas sekretārs šajā rajonā ir B. Orlovs. — Rīgas elektromechaniskajā rūpnīcā pag. gadā darbā pieņemti 78 jauni speciālisti, no kuŗiem rūpnīcā palikusi vairs tikai 32. — 30. jūnijā tika izdots speciāls Ministru Padomes rīkojums par lauku darbu kārtību. Tajā minēti visādi paši par sevi saprotami sīkumi. Teikts, ka kultūšanas laikā kuļammašīnām jāstrādā mazākais 20 stundu diennaktī, kartupeļi jāsāk vākt ne vēlāk kā 15. septembrī un jābeidz 10. oktobrī, cukurbiešu vākšana jāsāk vēlākais 20. oktobrī. — Prof. Jansons savācis latviešu antireliģiskas tautas dziesmas. — Rīgā pie Drāmas teātŗa audzis simtgadīgs ozols, kas sācis nīkuļot. Noskaidrots, ka saldējuma pārdevēji lējuši uz ozola saknēm sālsūdeni. Redzams, cik primitīvs ir saldējuma ražošanas metodes. — Zvejnieki sūdzas, ka nepastāv zvejas izlūkošanas dienests Rīgas jūras līcī; tas kavē zvejniecības darbu. — Veikalos uzkrājies pircējiem nepatīkamas preces lielākos daudzumos — Rīgas Universālveikalā par 1.800.000 rub. 1. rūpniecības preču uzņēmumā — par 2.300.000 rub., 2. uzņēmumā — par 2.700.000 rubļiem. Kurpnieki gatavo apavus tikai no melnās ādas, nepietiekami tiek ražoti peldkostīmi. Grūti nopirkt viriešu sandāles. Preces, kas paliek nepirktas, esot gatavotas pēc vecajiem paraugiem, daļējs vai pilnīgs brāķis.

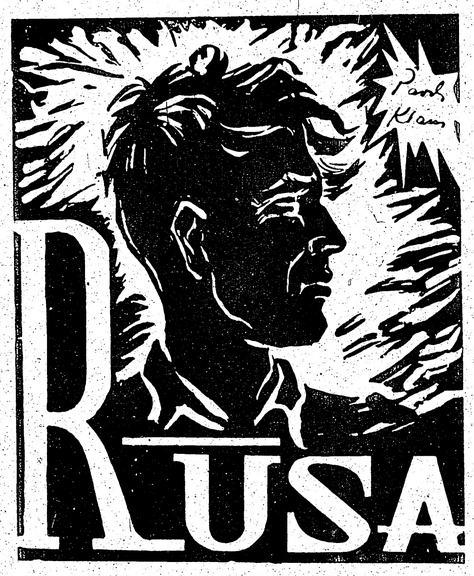

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

78. turpinājums

Cieši kopā saspiedušies, uz mācītāja grīdsegas saknupuši, ceļus rokām apkampuši viņi sagaidīja rīta krēslu. Tā ausa pamazām, sākumā izplesdamās debesīs pelēka un maiga, vēlāk ienākdama istabā ar blīvām, izplūdušām ēnām un noguldamās griestu plāksnē un uz palodām. Aiz loga sprakstēja ziema, kaila un salta, un spraucās telpā pa rūts spraugām un tukšās mājas grīdu plaisām lejā un bēniņu lūkām augšā. Saltums lodāja pa atdzisušajiem kaktiem un lika Mikum ar Illu ciešāk saspiest plecus.

„Un kas būs tālāk?" viņa jautāja, nopietni un stingri sev priekšā raudzīdamās. Tur bija sabiruši pelni no Mikus neskaitāmajām cigaretēm nakts garajās sarunās.

„Vai tas tūliņ jāzina?" Mikus atjautāja. „Lai paiet laiks. Skaists lielisks laiks kopā ar tevi. Sākumā es domāju, ka mums tūliņ vajadzētu doties kaut kur prom, ļoti drīz un pēc iespējas tālu."

„Kāpēc?"

„Es nezinu. Man nebija miera. Es smaku nost pats no savas nevarības un nederības. Man likās, ka pasaulē es to aizmirsīšu."

„Un tagad?" viņa pētīdama un gandrīz ar ziņkāri jautāja.

Mikus nodūra skatienu.

„Tu jautā tik tieši," viņa drusku piemākti atteica. Un spēji pavērsās pret viņu un ļoti viegli pieskārās pirkstgaliem viņas drusku nogurušajam, nopietnajam vaigam. „Tu mani gandarīji, pacēli, atdevi pašapziņu. Es vismaz zinu savu vietu. Tev blakus. Bet nejautā to nekad vairs. Tad ir tā, it kā es būtu skolnieks, kas saņēmis uzslavu." Viņš pietvīka un īsu mirkli nezināja, kur acis likt. Illa satvēra viņa plaukstu. Šajā kustībā bija tik daudz biedriskuma, it kā viņi abi būtu zēni.

„Bet izrunāsim tomēr visu līdz galam," viņa neatlaidās," Kaut kā taču mēs dzīvosim? Kaut ko darīsim, domāsim par turpmākām dienām."

Viņa pielieca galvu un atbalstīja pieri pret Mikus plecu.

„Man dažreiz bija bailes, ka tu varētu kaut kur nozust," viņa piebilda. „Ka tu varētu aizbraukt, izgaist, nebūt vairs, bez kā es vēl pagūtu tevi redzēt. Tagad ir tāpat. Man gribas turēties pie tevis, it kā tu būtu vienīgais no visiem — no draugiem un tuviniekiem, kas man vēl palikuši. Daudzus es nekad vairs nesastapšu. Un ja tu tagad gribētu steigties projām, tad ņem mani līdzi. Bet ja tev liekas, ka mēs varam vēl palikt, tad paliksim abi. Abi kopā. Blakus. Neko citu es negribētu."

Ziemas rīts atraisījās savā skopajā, blāvajā gaismā.

„Es esmu nokavējusi darbu," it kā pie sevis sacīja Illa.

„Tagad tu vienmēr nāksi šurp," Mikus viņas vārdus nevērodams runāja, it kā iztēlodamies krāšņas, pasaku un brīnumu pilnas ainas. „Iedomājies: katru vakaru. Es tevi gaidīšu. Kurināšu krāsni. Klāšu galdu. Kamēr — kamēr mūs, varbūt, vācieši no šejienes padzīs." Viņš pasmaidīja un drusku pašūpoja galvu.

„Bet tas nebūs viss," Illa saudzīgi piebilda.

„Protams. Es kaut ko darīšu. Vienalga, ko. Pamazām es atgriezīšos cilvēkos un ļaudīs. Ar tevi pie rokas."

Illa piecēlās.

„Man jāiet," viņa gausi sacīja.

Tagad, kad viņa bija izslējusies visā savā spraigajā, veselības un sievišķīga spēka pilnajā augumā, Mikus to ieraudzīja no jauna. Viss, ko viņš apzinājās, bija tas, ka Illa pieder viņam. Aiz šīm kustībām, vārdiem, tērpa un smaida vairs nebija tā lielā nezināmā; kas mulsināja ar kārdinātāja spēku. Tieša, atklāta, vienkārša un dīvaini nopietna viņa stāvēja Mikus priekšā. Varbūt tā bija negulēta nakts, varbūt rīta gaismas blāvie atstarojumi no sienu un griestu vēl nepamodušamās plāksnēm, kas viesa viņas sejā domīgumu, tas izskatījās gandrīz pēc skumjām. Uz viņas kakla bija skūpstu pēdas, viņas lūpas bija zilganas — gandrīz kā toreiz uz Brakes no jūras dzestruma; viņa arvien vēl bija tepat — ar visu savu dzīvā cilvēka būtni, un Mikus bez apdoma apskāva viņas plecus, it kā gribēdams vēl paturēt sev kaut ko no viņas reibinātāja un dzīvinātāja spēka

Illa atkāpās soli.

„Man jāiet," viņa nogurusi pasmaidīja. „Un tu varētu mani pavadīt."

Ielas bija kā izmirušas. No savas svētītās un bērniškīgu sapņu pilnās lizdas viņi nolaidās saltā tuksnesī ar izdegušu namu drupām un sastingušiem, mēmiem kokiem. Kaut kur tālu dunēja kauja, priekšā pa nekaltajiem akmeņiem mētādamies grabēja lauciniekа pajūgs, debesis bija pelēkas, vienā mirklī posta smagums uzgūlās viņu pleciem. Mikus pavērās Illā. Viņa likās nekā neredzam. Viņas lejup pavērstajā skatienā rotājās kāds noslēpts, tīši aizturēts saviļņojums, Mikum pat likās, ka viņa smaida — Dievs vien zina, kas tas bija par slepenu prieku. Kad viņa pamanīja Mikus pētīgās acis, viņa nosarka pār visu seju.

Mikus spalgi iesmējās. Viņa balss tālu noskanēja tukšajā ielā.

„Tas bija skaisti," viņš teica, Illas roku sameklēdams. „Lūdzu vēlreiz."

Viņi pienāca pie ostas. Krastā drūzmējās pulciņš ļaužu, tie bija bēgļi. Kad viņi tam pievienojās, atklājās neglīts skats — uz bruģa gulēja nosists zirgs; pajūgs bija izārdīts, sašķaidīti riteņi, saplosīti maisi un pajukuši salmi mētājās uz ielas, un tumšas, lāmā satecējušas asinis bija sasalušas starp nekaltajiem akmeņiem. Kāds bērns bija nogalināts pagājušā naktī. Nāve bija atnākusi no debesīm — abi vecāki, ziemas drēbēs neveikli satīstījušies, klusēdami lūkojās pāri jumtiem rīta gaismā. Tagad viņi vairs nezināja, kur sevi likt, tas bija skaidri redzams no viņu tukšajām, izvārgušajām sejām. Viņi neko vairs negribēja.

Mikus ar Illu gāja tālāk līdz šaurajai ieliņai, kas no ostas veda pilsētā, ar hospitāli drūmā, bumbu izdrebinātā namā.

Pēkšņi Illa apstājās.

„Tādas lietas te notiek bieži," viņa sacīja, uz ļaužu grupu aizmugurē pamādama. „Būtu dīvaini to visu pamest."

Viņi stāvēja uz stūŗa, kur sāka vilkt pamodušās dienas drēgnais, stindzinošais vējš. Illas mati, pūsmās atraisījušies, tekāja pa viņas pieri. Viņa bija nosalusi, bet viņas vaigi no gājiena bija sārti, kā ziemas āboli.

„Es izdomāju," viņa sacīja. „Slimnīcā arvien vajadzīgas darba rokas. Tu to spētu."

Mikus klusēja.

„Un tavs tēvs?" viņš jautāja pēc brīža. „Viņš nav man draudzīgs."

„Tas viņam tagad nav jāzina. Viņš atkal pošas ceļā. Uz Eiropas galvaspilsētu," viņa drusku rūgti pasmaidīja.

„Tā?"

„Slimnīca ir par šauru, trūkst medikamentu, nekas nav zināms par evakuācijas plānu, ja gadījumā . . ."

„Ā", novilka Mikus. „Es saprotu — kad viņš atgriezīsies, es būšu jau priekšā. Varbūt tad viņš mani vairs negribēs atlaist. Kad viņš brauc?"

„Drīz. Šinīs dienās."

Pēkšņi Mikus atcerējās Eriku. Ja nu tagad mēģinātu viņam atgādināt sevi? Un tieši ar Dr. Sabiles starpniecību?

„Vai es varētu viņu satikt, iekām viņš dodas ceļā?"

„Protams. Vai tu gribi ar viņu par to runāt?"

„Par to — ne. Par ko citu."

Illas vaigs noskaidrojās.

„Tātad tu paliksi. Vismaz kādu laiku," viņa nolaida plakstus, pasmaidīdama ar savu balto zobu apakšējo malu tik aizturēti, it kā būdamās atklāt prieku. Vējš atraisīja viņas kaklautu. Mikus redzēja savu lūpu pēdas uz viņas baltās ādas.

(Turpinājums sekos).

FAKTI PAR KANADAS PILSĒTĀM

HAMILTON, Ontario

IEDZĪVOTĀJU SKAITS — Lielhamiltonā, 1951. g. — 259,685.

ATRAŠANĀS VIETA — Ventvortas apriņķī, 41 jūdzi rietumos no Toronto. To apkalpo trīs dzelzceļa līnijas un 12 kuģu sabiedrības.

GALVENĀS RŪPNIECĪBAS NOZARES — Hamiltona nav tikai rūpniecības centrs, bet arī dārzkopības un lauksaimniecības centrs.

Dzelzs un tērauda rūpnīcas	10	uzņēm.
Elektrisko aparātu un piederumu rūpnīcas	20	„
Transporta iekārtu rūpnīcības	8	„
Petrolejas un ogļu produktu rūpn.	5	„
Stiepļu un stiepļu raž. rūpnīcas	15	„
Kautuves un konservu fabrikas	6	„
Kokvilnas vērptuves un austuves	5	„
Skārda ražojumu rūpnīcas	13	„
Rūpniecības mašīnu rūpnīcas	8	„
Adītavas	6	„
Dažādas papīra raž. rūpnīcas	10	„

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

ir 13 nodaļas Hamiltonā un apkārtnē, kas gatavas jums pakalpot. Mūsu galv. birojs atrodas:

6 JAMES STREET SOUTH

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

ir pāri par 625 nodaļām visā Kanadā, un katra veic visas banku operācijas. Tuvākā nodaļa jums labprāt sniegs savus pakalpojumus

The Canadian Bank of Commerce

Dr. B. DOBAI

465 Bloor St., W, Toronto. Tel. MI 8821 un KI 0056
Speciālists iekšķīgās slimībās. Visāda veida RENTGENA uzņēmumi. Diplomēts Ungārijā, Čechoslovakijā un Kanadā
Runā angliski, vāciski un franciski
Runas stundas no pl. 10—12 rītā un no 3—7 pp.;
uz vienošanos arī citā laikā

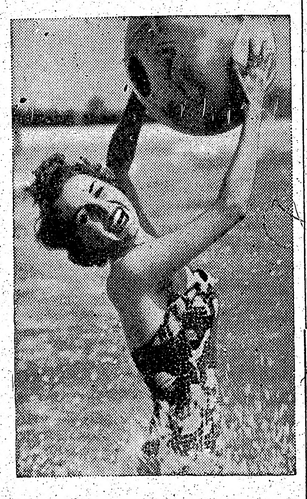

Patikami...

Baudīt skaidro, atspirdzinošo ūdeni daudzajos Ontario ezeros. Tas dzīvē ir patīkamākais laiks!

Izmēģiniet... pavadīt savas brīvdienas pašu Ontario!

Viens no serijas par brīvdienām pašu Ontario

RANGER
BREWING COMPANY LIMITED
KITCHENER, ONTARIO
N3-141

SPORTS

MILVOKU JAUNATNES DIENU SPORTA SPĒLES

Milvoku (Viskānsinas pavalstī) plašajās latviešu jaunatnes dienās, 4. un 5. jūlijā, blakus daudzajiem garīga rakstura sarīkojumiem, ievērojama vieta bija ierādīta arī sporta nodarbībām — basketbolam un volejbolam.

Sestdienā, 4. jūlijā, starplaikā starp jaunatnes kongresu un groziņu vakaru, basketbolā sacentās mājinieki milvokieši ar Indiānāpoles Latviešu sporta klubu (Ind.).

Abām vienībām šī bija pirmā spēle un reizē pirmais treniņš pēc visai garas „vasaras dusas".

Jūtami traucēja arī zāles ļoti zemie griesti un vispār ierobežotā telpa, kur laukuma mala gandrīz sakrita ar zāles sienu. Tomēr, neraugoties uz visu to, spēle risinājās ļoti dzīvi. Jau ar pirmajām minūtēm vadību ieguva indiānāpolieši, 1. ceturksni nobeigdami 13:5 savā labā. Tad savukārt sasparojās mājinieki un, pateicoties skaistiem Prauliņa un Oliņa iemetieniem, rezultātu „piedzina" līdz 20:22, kādā stāvoklī arī beidzās 1. puslaiks.

3. ceturksnī, mājinieku 3 groziem viesi stādīja pretim 6, atkal pasvītrojot savu pārākumu — 34:6. Pēdējā ceturksnī, jau tā straujo un samērā parupjo spēli vēl kāpinot, izturīgākie un nosvērtākie pierādījās indiānāpolieši, kas gala rezultātā izcīnīja pelnītu 42:38 (22:20) uzvaru.

Uzvarētājos vislabākie metieni padevās O. Ragainim, bet par vienības „diriģentu" uzkatāms straujais, nenogurdināmais E. Šupstiks. Zem parastā snieguma bija V. Gūtmanis, tomēr viņa „kontā" ierakstāmi vieni no galvenajiem panākumiem uzbrukuma veidošanā.

Punktus uzvarētājiem guva: Ragainis — 14, Gūtmanis — 13, Šupstiks — 8, Vanags — 4, Lerchs — 3, Vidriķis — 0.

Zaudētājos visvairāk punktus ieguva kustīgie Prauliņš (11 p.) un Oliņš (10 p.). Bez viņiem vienībā vēl darbojās: Rēpiņš —, Peniķis — 4, Grabis — 3, Kalve — 2, Spalis — 2.

Svētdienā, 5. jūlijā, Wm. R. McGovera parkā notika sacensības volejbolā, kuŗās piedalījās mājinieku, Indiānāpoles un Čikāgas (Ill.) sešnieki.

Jau pirmajā spēlē sacentās abas spēcīgākās vienības — Čikāga un Indiānāpole, kas reizē arī jau noskaidroja turnīra uzvarētāju.

Pirmajā setā risinājās ļoti vienlīdzīga spēle, līdz beigu dajā mazliet izrāvās indiānāpolieši, taču pie 13:11 labvēlīga rezultāta tos sāka vajāt dažādas nelaimes, un Čikāga beidzot svinēja 16:14 uzvaru. Otrajā setā pretspēks vairs nebija tik sīvs, un čikāgieši guva samērā vieglu 15:11 pārākumu.

Čikāgas sastāvs: Reinfelds, Velkme, Sproģis, V. Tums, E. Tums, Rāva.

Indiānāpoles sešnieks: Lerchs, Veldre, Gūtmanis, Ragainis, Vidriķis.

Otrajā spēlē satikās Indiānāpoles un Milvoku sešnieki. Kā droši uzvarētāji spēlē izgāja indiānāpolieši un, lai gan rādīdami zemākas kvalitātes spēli kā sacencībā ar Čikāgu, arī atgriezās ar pārliecinošu 15:5 un 15:10 uzvaru.

Vislielākās grūtības mājiniekiem sagādāja Lercha, Meiera un Ragaiņa spēcīgās serves, tāpat Veldres un Lercha gremdējumi.

Indiānāpoles sastāvs: Lerchs, Meiers, Veldre, Gūtmanis, Ragainis, Vanags.

Milvoku vienība: Rēpiņš, Ābele, Kalve, Vanags, Prauliņš, Grabis.

Pēdējā spēlē sacentās Čikāga ar Milvokiem, un — par brīnumu vīsiem skatītājiem — šī sacensība izvērtās daudz sīvāka nekā Milvoku — Indiānāpoles spēkošanās.

Ja pirmajā setā čikāgiešu pārākums ne brīdi nebija apšaubāms (15:4), tad otrajā gājienā tie dabūja krietni vien pasvīst, lai „iedzītu" seta sākumā zaudēto (2:5) un beigās panāktu 15:13 uzvaru.

Čikāgu šinī spēlē pārstāvēja: — Reinfelds, Velkme, V. Tums, E. Tums, Rāva.

Milvoku sešnieks: Rēpiņš, Ābele, Kalve, Memmēns, Prauliņš, Grabis.

Visteicamāk zaudētājos darbojās gados pajaunais Prauliņš, kuŗa kreisās rokas gremdes ne reiz vien „nopelnīja" vienībai vērtīgos punktus.

Gala rezultāts: 1. Čikāga 2-0, 2. Indiānāpole 1-1, Milvoki 0-2.

Spēles nobeidza draudzības sacensība starp Čikāgas un Milvoku sieviešu volejbola vienībām.

Ja sākumā veselu galvas tiesu pārākas šķita čigākietes, kas pirmajā setā guva pavisam vieglu 15:3 uzvaru, tad nākošais gājiens nesa negaidītu pārsteigumu: skatītāju nemitīgi uzmundrinātas, „izrāvās" mājinieces. Gan Čikāga vēl paspēja rezultātu izlīdzināt, bet tad, izmantojot īslaicīgu pretinieču pagurumu, atkal triumfēja milvokietes, atzīmējot 15:10 seta uzvaru.

Sīvā cīņā iesākās izšķirējais, trešais, sets, punktiem vienmērīgi augot abām vienībām, līdz beidzot dažu „acu" vadību izcīnīja mājinieces. Bet tad notika nepatīkams starpgadījums. Paklausot dažu Čikāgas volejbolistu no malas izteiktajiem padomiem, čikāgietes pieprasīja time-out'u, par ko tiesnesis pasludināja Milvoku sešnieku par uzvarētāju un spēli izbeidza. Sākās gan garas izskaidrošanās un pārrunas, bet tiesnesis palika pie teiktā.

Jājautā gan, vai šoreiz viņa rīcība bija pareiza? Un galu galā, šī taču nebija nekāda meistarības izcīņa, bet gan draudzības spēle, kādēļ šādi nepatīkami starpgadījumi varēja pilnīgi izpalikt. Arī apkārtstāvošie amerikāņu skatītāji, gan nesaprazdami mūsu valodu, nomanāmā uztraukuma un pulcēšanās spēles laukumā tomēr nojauta, ka kaut kas vairs nav kārtībā. Vai tas bija labi?...

Abas vienības rādīja vēl zemas kvalitātes spēli. Trūka spēcīgāku servju, gremžu un noteiktas darbības. Vēl daudz visām spēlētājām jāmācās bumbas tehnikā, tāpat jākļūst daudz kustīgākām un drošākām.

Čikāgas vienībā neapšaubāmi labākā spēlētāja bija Astrīde Salnā no Deitonas, Ohio valstī. Bez viņas čikāgietes, šķiet, nebūtu uzvarējušas arī pirmo setu.

Milvoku vienībā spēlēja: Vanaga, Blūma, Beckmane, Vilkiņa, Abolkalne, Krastiņa.

Čikāgas sastāvs: Līcīte, Galmiņa, Ilnka, Hincenberga, Gensbigere, Salnā.

Gundārs Grīslītis

ZVIEDRIJA

Zviedrijas sportisti, kas pārējo zemju latviešu vidū kļuvuši populāri ar savu jauno paaudzi vieglatlētikā, gūst labus panākumus daudzos sporta veidos.

Patīkami ir atzīmēt, ka Halstahammaras latviešu sporta kopa Liesma šogad nosvinējusi savus 7. gada svētkus.

Septiņus gadus Liesma ir pulcinājusi latviešu sportistus un rosīgā darbībā veikusi tēvzemei un sportam svētīgu darbu. Sakarā ar gada svētkiem Liesma rīkoja plašas sporta spēles, kas gan izjuka negaisa dēļ. Tālu ceļu mērojušiem Stokholmas Rīgas basketbolistiem nespēlējušiem nācās atgriezties mājup.

Sacensībās galda tenisā, kas reizē bija arī Zviedrijas latviešu meistarsacīkstes, piedalījās diezgan kupls dalībnieku skaits. Meistara godā vīriešu vienspēlēs tika H. Volkevics (Liesma), 2. — J. Vikmanis (Čēpingas DV); 3. — S. Olechnovics (Liesma), 4. — Zirnis; 5. — Šveicars; 6. — Grīns.

Vienību sacensībās uzvarēja Liesmas 1. vienība (Volkevics, Olechnovics), otrie palika Čēpingas DV (Vikmanis, Grīns) un trešie — Liesma 2. (Zirnis, Šveicars).

Vieglatlētikas sezona Zviedrijā tikko sākusies un daži vieglatlēti jau izmēģinājuši savas spējas sacīkstēs.

110 m barjerskrējienā Graudiņš veicis 18.2 sek. un trīssoli 11.60 m, bet Zirnis kārtslēkšanā 2.80 m.

No jaunajām vieglatlētēm A. Brencēna 60 m veikusi 8,7 sek., bet S. Kīvīte 8,8 sek. 80 m skrējienā S. Kīvīte uzrādījusi laiku 11.9 sek., bet R. Sukse 12.1 sek.

ANGLIJA

Lai gan daudzi labi Anglijas latviešu sportisti atraduši jaunas mājas tomēr sporta dzīve Anglijā nav apsīkusi. Pirms dažām nedēļām beidzās Anglijas latviešu meistarsacīkstes basketbolā ar DVF vienības uzvaru. Tagad pie vārda tikuši volejbolisti un vieglatlēti.

Vidusanglijas meistarsacīkstēs Birminghāmā lodes grūšanā latvieši pratuši izcīnīt visas trīs pirmās vietas.

1. vietā Puksts — 13.93 m, 2. v. Laudobelis — 13.16 un 3. V. Priede 12.37 m.

Diska mešanā uzvarējis Laudobelis 39.43 m, bet Pikelis izcīnījis 4. vietu tāllēkšanā ar 6.41 m tālumu un trīssoli sasniedzis 11.82.

V. Priede lodi pēdējās sacīkstēs aizgrūdis 12.43 m, Goba 12.36, bet disku Priede aizmetis 38.08 m un Goba 36.20 m.

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

AR ŠO PAZIŅOJAM, KA ar Š. G. 25. JŪLIJU
PĀRNEMAM LABI NOSTĀDĪTU DELIKATESU VEIKALU

MODERN DELICATESSEN
281 DANFORTH ST., TORONTO
Zelma Belte,
Magda Vestfale

VIENTULE

sen pāri 40tiem.
Kas mani varētu mīlēt — lai atsaucas.
Vēstules adresēt šī laikr. kantorim ar — AIZMIRSTĀ

LŪDZU TO TAUTIETI,

kas aiz pārskatīšanās paņēma no atvilktnes manu foto aparātu, nolikt to atpakaļ vietā. Novērots!
(62) Pēteris

IZDODAMAS 3 nemēbelētas istabas kopā ar virtuvi otrā stāvā — zvanīt darbdienās pēc plkst. 6,00, sestdien un svētdien visu dienu — GE 7640, Toronto. (59)

IZDODAMAS divas lielas labi mēbelētas istabas College — Bathurst ielu rajonā; virtuves un vannas istabas lietošanā jādalās ar otru ģimeni. Zvanīt pēcpusdienā Toronto — KI 8475 vai KI 7427. (54)

IZDODAMAS 2 atsevišķas istabas pirmajā stāvā ar vai bez mēbelēm, labā rajonā, ar garāžas iespējām. Zvanīt Toronto OX 0578.

IZDODAMAS divas jaunremontētas mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Pastāvīgi silts ūdens — TR 1826, Toronto. (21)

IZDODAMI divi dzīvokļi: 2. stāvā 3 istabas un virtuve; 3. stāvā viena istaba un virtuve. Zvanīt — GE 9004, Toronto. (63)

IZDODAMAS divas mēbelētas vai nemēbelētas istabas kopā vai atsevišķi. Uz vēlēšanos arī garāža. Zvanīt MA 5890, Toronto. (58)

IZDODAMA nemēbelēta istaba vieninieka vai pārim, telpa vārīšanai ar izlietni, ūdeni. 87 Mac Pherson Ave, MI 4924, Toronto. (49)

IZDODAMA liela nemēbelēta istaba ar mazu virtuvīti prec. pārim vai vieninieka. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6.00, GE 8120, Toronto. (38)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ar virtuves un ledus skapja lietošanu vieninieka, ar vai bez garāžas. Zvanīt priekšpusdienā 8—12. Tel. OR 3182, Toronto. (35)

IZDODAMA nemēbelēta istaba 2. stāvā sievietei. Zvanīt OL 7444, Toronto. (56)

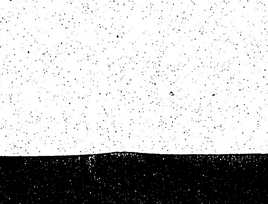

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403, Toronto

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latv. ev.-lut. draudzes dievkalpojums 26. jūlijā, pl. 11.15 Betlēmes baznīcā, Bruklīnā, māc. R. Zariņš.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ontario, t. 70136).

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 26. jūl., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības b-cā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. Art. Briedis, 176 Bartlett Ave. Tel. LO 6001.

26. jūlijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. E. Bērziņš (5833-45 Ave, Red Deer, Alta).

Red Dīrā svētdienas skola katru svētdienu plkst. 10 rītā.

Vinipegā Mārtiņa draudzē nākošais dievkalp. 26. jūlijā Imanuela baznīcā.

Māc. E. Caune (10166-107 St Edmonton, Alta).

Edmontonā draudzes vasaras nometne maziem un lieliem no 3. aug. — 16. augustam.

Kalgarijā nākošais dievkalpojums 2. augustā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E., Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā**, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South) svētdien, 26. jūlijā, plkst. 5 p.p., Mācītājs E. Pavasars.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st.).

Svētdien, 26. jūlijā, pl. 11 dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē, dievkalpojums svētdien, 26. jūlijā, pl. 17.30 vakarā. Svētdienas skola plkst. 10 no rīta.

Mācītājs F. Ruperts, 443 Howey Cresc. Sudbury, Ont.

Sadberijā, dievkalpojums svētd., 26. jūlijā plkst. 1 pp. Kristus baznīcā, dziesmu lapiņas.

Vinipegā, svētdien, 9. augustā, 2 pp. Pētera baznīcā Latviešu ev.-lut. draudzes 3 gadu pastāvēšanas svētki ar svinīgu dievkalpojumu, dz. lap. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar tējas galdu un priekšnesumiem.

Vinipegas latviešu draudzes Pētera baznīcā bērnu vasaras kolonija sākas 18. jūl. E. Aņģes kundzes vadībā. Bērni izbrauc uz Dofēnu, Man. veckanadiešu centru.

Kristīti Dofēnā — Randy Larry Allers, Richarda un Lēnas Allers dēls(veckan.) no Fork River, Man.

Sadberijā: Pēteris Gundars Zagorskis, Leonarda un Ērikas Zagorsku dēls.

Mūsu biedrs

FRANCIS JUMIS,

dzimis 1919. g. 13. februārī Krustpilī,
miris traģiskā nāvē 1953. g. 10. jūlijā Montreālā,
pārpelnots 15. jūlijā Montreālā

Sērās par zudušo
DV Montreālas nodaļa

SIEVIEŠU TĒRPI POLIJĀ

POLIJA

Polijas dienvidrietumu daļā jūs varat redzēt meitenes šais krāsainos tērpos. Pilnīga garuma gaiša kleita ir dekorēta ar lielām puķēm un apsegta ar skaistu mežģīnu priekšautu. Blūzi ar garām piedurknēm valkā kopā ar bezpiedurkņu ciešu piegulošu ņieburu. Jauna dāma pie šī pievilcīgā tērpa valkā augstus sarkanus ādas zābakus un greznojas ar lauku puķu vainagu, kas saistīts ar garām daudzkrāsainām lentām. Papildus valkā sarkano koraļļu kakla rotu, un meitenes ģimenes sabiedrisko stāvokli norāda koraļļu virkņu garums un skaits.

BRADING BREWERIES LIMITED publicējusi augšējo aprakstu, lai veicinātu jaunkanadiešu ciešāku vienību.

BRADING'S
BRADING BREWERIES LIMITED
OTTAWA AND WINDSOR
BRADING'S izrunā BREDINGS

TAUTIEŠI!

Ja kādam būtu kārtojami maksājumi ar

AUSTRĀLIJU VAI KANADU,

LŪDZ PIETEIKTIES ŠĪ LAIKR. KANTORĪ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada,
Tel. EM 8-0792

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 3105 Brighton 3rd St., Brooklyn 35, U.S.A. Tel. SH 3-1657

DR. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.
Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE
no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.
Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. P. BĀRDIŅŠ
Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE. (pie Bloor) TORONTO
no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:
Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628
Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.
Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

TAUTIEŠI, IEPĒRCIETIES
AD. KRISTAPSONA
GAĻAS UN APDESU VEIKALĀ
1095 Queen St., E. (viens bloks no Pape uz austr.) Tel. HA 5152
Dabūjamas visas Latvijā pazīstamās desu šķirnes, kuŗas ražo pašu darbnīcā. Augstas kvalitātes, zemas cenas
Pasūtinājumus piegādājam mājā katrā laikā (540)

GLOBE CONSTRUCTION CO TORONTO
Vajadzīgi mūrnieki un strādnieki pastāvīgam darbam
Zvanīt N. Dzedziedim RO 2651 pēc pl. 7 vakarā

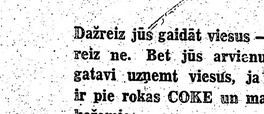
DUN-BAY Car Market
Ja vēlaties pirkt auto, jaunu vai lietotu, iegriežieties
89 Dundas St. W — 596 Bay St, Toronto
Tel. EM 4-3925
SIMTS JAUNO UN VECO AUTO JŪSU IZVĒLĒ
Uzticamiem dodam bez iemaksām. Uz nomaksu, līdz 24 mēnešiem
Runājam vācu un slavu valodas (838)

NAMSAIMNIEKI!
Nodrošiniet sevi ar oglēm, piepildot apcirkņus par
PAZEMINĀTĀM VASARAS CENĀM
un uz jums izdevīgiem
EARLSCOURT FUELS
firmas maksāšanas noteikumiem.
Ar mazu iemaksu — maksāšanas termiņi sadalīti 9 mēnešos.
Krājumā visu šķirņu ogles, ieskaitot slaveno Reading Antracite
UZSTĀDAM EĻĻAS APKURES IERĪCES UZ NOMAKSU un NOSLĒDZAM EĻĻAS PIEGĀDES LĪGUMUS NĀK. SEZONAI
Pasūtinājumus pieņem un tuvāku informāciju latviešu valodā sniedz pārstāvis
K. JANDAVS
no pl. 7 rītā līdz 2 dienā, tel. LY 4532
Vakarā no plkst. 6 — 10, tel. MU 2554

Kad jūs apmeklē draugi, pasniedziet COKE un uzkožamos
Dažreiz jūs gaidāt viesus — dažreiz ne. Bet jūs arvienu esat gatavi uzņemt viesus, ja jums ir pie rokas COKE un mazi uzkožamie.

Pārtikas tirgotāji tagad izceļ
Coke & Food
Paņemiet pietiekami daudz sev līdz mājās šodien
PUDEĻU PAPES KASTE 36c
Ieskaitot Federālos nodokļus + 2c drošības naudas par pudeli.
„COKE" ir reģistrēta tirdzn. zīme COCA-COLA LTD.

LATVIEŠU
PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA
atvērta līdz plkst. 8 vakaros
WIDMER GROCERY
10 WIDMER STR., Toronto. Tel.: EM 6-2434
Divi bloki austrumos no Spadina Ave, pie King ielas
A. KŪLAINIS & I. JANKOVSKIS

TAUTIETE!
Ja skumsti vai esi vientuļa, raksti Franču ārzemnieku leģionāram Indoķīnā.
Jo arī es esmu vientulis.
Atbildēšu katrai vēstulei.
Leg. JĀNIS VASIĻJEVS
Mle 89192. 15 Cie, S.P. 77. 910
Par B.C.M. Paris T.O.E., France

MEKLĒJU
GOTFRĪDU ZELTIŅU
no Viesītes,
JĀNI STRAPNIEKU
no Saukas un
JĀNI BLAKŠENIEKU
no Biržu pagasta.
Ja kāds par viņiem ko zinātu, laipni lūdzu rakstīt
K. TRAUCIŅAM
17 Linden St., Toronto, Ont. Canada (48)

Iznomā kāzu tērpus
Dāmām un kungiem
MALABOR Ltd.
309 King St. W.
EM 6-3915
Toronto

PĀRDODAMI
divi jauni
MEDĪBU SUNĪŠI
zvanīt
TILINGS Co
EM 6-3121, Toronto

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķigās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķigās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Izdevīgi pārdodams
1948. G. STUDEBAKERS
pilnīgā braukšanas kārtībā, virsātrums, gaisa cirkulācija un apsildīšana
ZVANĪT JU 3424, TORONTO
prasīt pēc Cara k-ga (50)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Vai Jūs to zināt?
Laikrakstu
LATVIJA AMERIKĀ
lasa visās pasaules malās.
Tāpēc sludinājumi šī laikraksta slejās dod vislabākos panākumus
Izmēģiniet arī Jūs!
Apgāds

KOMŪNISTU DEPORTĒTIE UN NOGALINĀTIE LATVIEŠU ŽURNĀLISTI UN RAKSTNIEKI

LPB Centrālā valde savākusi datus par aizvestajiem latviešu rakstniekiem un žurnālistiem, ko gatavo iesniegšanai attiecīgām iestādēm. Visi, kam būtu kādas tuvākas ziņas, lūgti šo sarakstu papildināt.

Arnis Runcis Ernests, rakstnieks; Asars Hermanis, redakt.; Avots Arvīds, redakt.; Atspulgs Pēteris, dzejnieks; Bāce Roberts, redakt.; Bākulis Pēteris, redakt.; Bankavs Jānis, redakt.; Berģs Arvēds, redaktors; Benjāmiņš Jānis, redakt.; Belkovskis Stanislavs, redakt.; Brastiņš Ernests; Breikšs Leonids, dzejn.; Bruvelis (?) Vilis, reportieris; Brunerts Nikolajs, reportieris; Civis-Civinskis, šaržists — (pēlis); Francis Alfonss, dzejn.; Grīns Aleksandrs, rakstn.; Jankavs Visvaldis, žurnālists; Jansons Mārtiņš, Preses un biedr. nod. vad.; Kroders Roberts, kritiķis; Kalns Jānis, dzejn.; Lapiņš Kārlis, rakstn.; Machtus Edgars red. — (žīds); Miķelsons Kārlis, redakt.; Milruds Michails, redakt. (krievs); Natins Felikss, redaktors; Nonācis Otto, redakt.; Pavlovskis redakt.; Ozols Jānis, redakt.; Roze Līgotnis Jēkabs, rakstnieks; Valdess Bērziņš Richards, rakstn.; Sams Māritņš, žurn.; Teitelbaums Izaks, redakt. — (žīds); Zālīts Ansis, report.; Zālītis Atis, žurnālists; Zalts Alberts, redaktors. Pēc 1945. g. deportēti vai nonāvēti:

Cedriņš Vilis, dzejnieks; Erss Adolfs, rakstn.; Eglītis Viktors, rakstn.; Jēkabsons Kārlis, dzejn.; Medenis Jānis, dzejn.; Zariņš Kārlis, rakstn.; Jūlijs Pētersons, rakstnieks.

KANADAS VADOŠĀ LOMA VĒŽA PĒTNIECĪBĀ

Nesenie paziņojumi, ka Toronto cels vismodernāko Ziemeļamerikas vēža pētīšanas un ārstēšanas centru, pasvītro no jauna faktu, ka Kanada ir viena no vadītājām valstīm pasaules medicīniskos pētījumos, it īpaši vēža izcelšanās un ārstēšanas jautājumos.

Viens no Kanadas visizcilākajiem pakalpojumiem medicīnas zinātnei bija insulīna atraša cukurslimības ārstēšanai. Tikai nesen Toronto bērnu slimnīca kļuva slavena un ieguva visu vecāku mūžīgu pateicību, kas savus „zilos" bērnus uztcēja šim vienreizīgajam institūtam, kas ar korrektīvas chirurģijas palīdzību dod tiem atkal iespēju dzīvot kā normāliem cilvēkiem.

Montreālas neuroloģiskais institūts strādā gandrīz chirurģijas brīnumdarbus smadzeņu un nervu sistēmas ievainojumu ārstēšanā. Divi Montreālas vēža institūta ārsti ir veikuši ilgus un sekmīgus izmeklējumus, kas, tos pievirzījuši daudz tuvāk vēža izcelšanās mīklas atrisinājumiem. Ārsts atzīst, ka vēl nepieciešami vairāki pētījumi, bet viņu izmēģinājumi ar žurkām uzrāda visai daudzsološus iznākumus.

Kanadas vēža dziedniecības centri bija pirmie, kas visā pasaulē sāka lietāt kobalta „bumbu" dziļi audos esoša vēža ārstēšanai. Šo iespēju deva Krīta upes atomu reaktora ražotie izotopi, kādus nekur citur neražo.

Tagad Toronto iekārto vēža slimības pētniecības centru, kas maksās apm. $5.000.000, un būs apgādāts ar pasaules visspēcīgāko vēža ārstniecības iekārtu. Tanī ietelp fosfora, zelta, joda, kobalta, radija izotopi, augstas voltāžas Rentgena aparāti, divas kobalta bumbas un pārējā iekārta, ieskaitot ciklotronu, kas dod 30.000.000 voltus. Arī Ontario provinces Londonā un Saskačevānas provinces Saskatūnā nesen atvērtas modernas vēža klīnikas ar visjaunāko iekārtu.

Toronto institūts darbosies ciešā sadarbībā ar Toronto universitātes medicīnas fakultāti un tā īpatnējos pakalpojumus vadīs īpaša medicīniska padome.

Izbeidziet nodokļu verdzību!

Kad valdība ievāc no mums nodokļus, tad šo naudu vajadzētu izdot uzmanīgi un tautas interesēs. Tā ir vairāk nekā paraža: tā ir uzticība, un to nedrīkst izmantot launprātīgi.

Gadu no gada liberāļu valdība Otavā ir ievākusi simtiem miljonu dolaru vairāk, nekā ir bijis vajadzīgs valsts izdevumu segšanai. Pierādījumi, kuŗus cēla priekšā parlamentā, pierāda, ka St. Lorāna valdība atļāvusi miljoniem dolaru izdot tādai izšķērdībai kā 20 pāru zābaku iepirkšanai katram Kanadas kareivim vai kopsummā 22 miljoni dolaru.

Tirdzniecības ministrs Hove pat parlamentā pateica: „Ja armija vēlētos ar zeltu klātas klavieres, es viņiem tās sagādāšu." Tomēr tā ir MŪSU nauda — jūsu un mana nauda.

Kad progresīvi-konservātīvās partijas deputāti vai parlamenta opozicija jautāja valdības ministriem, ko tie dara ar valsts naudu, tiem ieteica rūpēties vairāk pašiem par sevi un neiejaukties citu lietās. Viens no vadītājiem liberāļu ministriem pateica parlamentā: „Ja mēs tā rīkosimies, kas gan mūs varēs apturēt?"

Pēdējā parlamentā ar lielu liberāļu vairākumu progresīvi-konservātīvai opozicijai nebija varas apturēt šo drausmīgo izšķērību; vienīgie, kas to var APTURĒT ir paši vēlētāji, kas var ievēlēt ATBILDĪGU valdību.

VAI JŪS ZINĀT?

- **Precēts strādnieks ar 2 bērniem pag. gadā caurmērā ir samaksājis liberālai valdībai tiešos un netiešos nodokļos $1.340.00 apmērā.**
- **Pēdējos 7 gados liberāļu valdība ir ievākusi vienu miljardu četri simti miljonu dolaru nodokļos vairāk nekā vajadzēja.**
- **Progresīvi-konservātīvie samazinās nodokļus nekavējoties pēc savas ievēlēšanas.**
- **Šis nodokļu pazemināJums sniegsies līdz $500 miljoniem gadā, vai $170 uz katru ģimeni caurmērā.**

LAI PLĪVO BRĪVĪBAS KAROGS
10. AUGUSTĀ
BALSOJIET PAR
PROGRESĪVI-KONSERVĀTĪVIEM!

Apkārt zemes lodei

PADOMJU LIELIE ATKLĀJUMI
Nr. 4.

Garīgās higiēnas ziņā Padomju Savienība ieņem pirmo vietu pasaulē. Šis nelaimīgais vīrs ir savas pašn „aplamās domāšanas" upuris. Viņš ar sajūsmu labprātīgi nedodas dziedināties pie lietpratējiem padomju speciālistiem

● ASV kāds seši gadi vecs zēns nolīdzis ar filmu producentiem septiņu gadu līgumu tikai tāpēc, ka viņa balss ir krietna basa vērta. Mazais puika nedēļā saņem — $400.00, bet viņa māte par zēna uzraudzīšanu nedēļā saņem $175.00.

● Slavenais rakstnieks Ernests Hemingrejs, nodrošinājies ar divām makšķerēm un divām pistolēm, devies uz Afriku ziloņu medībās. Parīzē žurnālisti viņam jautājuši, vai viņš ceļos bez rakstāmmašīnas? Uz to oriģinālais rakstnieks atbildējis: „Rakstniecības karjēras sākumā rakstīju ar rakstāmmašīnu. Šodien es lietoju zīmuli."

● Vašingtonas valsts pilnvarotais Brovnels atteicies piešķirt atļauju iebraukšanai ASV uz četrām dienām pasaules šacha meistaram, krievam Botviņikam, kuŗu Pad. Sav. bija nozīmējusi šacha sacīkstēm ar teicamākiem amerikāņu meistariem.

● Romas mākslas eksperti atraduši Kazānovas portretu eļļā. To gleznojis 18. g. s. Bohēmijas vecmeistars Ralfs Mengs. Gleznu apskatījuši arī eksperti, kas atzinuši, ka portrets ir Kazānovas īstais attēls. Kā zināms, līdz šim mākslas kollekcionāru rokās bija vienīgi Kazānovas profila skice.

● Trīs pazīstamas amerikāņu gumijas rūpniecības sabiedrības laidušas klajā nailona auto riepas. Tās esot par 95 proc. izturīgākas. Arī cena kāpusi no 6 proc. līdz 15 proc.

● Ševroleta jaunākā sporta auto karosērija ir no tīra fibera—stikla maisījuma, un tā cena ir $3250.00.

● ASV saiņu pārsūtīšana gaisa ceļā reducēta uz pusi. 10 mārciņu sainis no Sanfrancisko uz Nujorku izmaksās $3.10 līdzšinēja $6.00 vietā.

● ASV armijas ģenerālštāba šefs, ģen. Omārs Bradlijs, aizejot no sava militārā dienesta, turpmāk darbosies Bulova pulksteņu sabiedrībā kā valdes priekšsēdis.

● No izmisuša slepkavas par laimīgu līgavaini pārvērties 18 gadus vecs dāņu jauneklis. Kādu vakaru viņš asarām acīs ieradies Malmes pilsētas (Zviedrijā) policijā un paskaidrojis, ka sastrīdējies ar savu iecerēto un dusmās to nožņaudzis. Policijai nekas cits neatlicis kā jaunekli apcietināt. Vēlāk izrādījies, ka meitene nebūt nav beigta, bet vardarbīgās jaunekļa rīcības dēļ palikusi bezspēcīga gulot uz grīdas. Jaunekli tomēr neatbrīvoja, jo viņam draudēja sods par slepkavības mēģinājumu sakarā ar viņa paša paskaidrojumiem policijā. Tagad lietu caurskatījusi tiesa, kuŗā noskaidrojās, ka meitene draudējusi jaunekli atstāt, kas tam ļoti kēries pie sirds, un lai meiteni nobiedētu un paturētu sev, dānis žņaudzis tās kaklu. To viņš darījis diezgan spēcīgi, bet bez nolūka nogalināt. Ņemot vērā šādu meitenes liecību, tiesa atzina, ka apsūdzībai par slepkavības mēģinājumu trūkst pietiekamu pamatu un tāpēc lietu izbeidza. Abi jaunieši lielā vienprātībā un mīlestībā apkampušies atstāja tiesas zāli.

● Franču kara varonis Georgs L. Vatsons, pēc pakāpes leitnants — kolonels, kara laikā 10 reizes ievainots un apbalvots ar 17 dažādām goda zīmēm un medaļām kā no franču, tā sabiedroto stābiem, turklāt netiešs Vinstona Čerčila krustdēls nonācis ļoti nepatīkamā stāvoklī.

Viņu apsūdz par piedalīšanos Aga Khāna un viņa skaistās Begumas aplaupīšanā, kas notika pirms 4 gadiem. Tiesā apsūdzētais deva savu virsnieka goda vārdu, ka viņam nav nekā kopēja ar minēto aplaupīšanas gadījumu un piebilda, ka viņa dzīve jau ir aptraipīta ar to faktu vien, ka viņš atrodas uz apsūdzēto sola. Viņa vienīgā vēlēšanās ir pateikt visu taisnību, lai varētu dzīvot atlikušo mūža dalu vientulībā. Šī esot pirmā reize, kad viņš dodot savu virsnieka goda vārdu, bet pēdējam šais laikos neesot nekādas vērtības.

Lietā pavisam apsūdzētas 12 personas. Vatsonu dara atbildīgu par to, ka viņš 1949. gadā ieguvis informāciju no Aga Khāna kalpones, kuru nodevis Paulo Leca un kuŗš aplaupīšanu vadījis, bet vēl joprojām nav notverts.

Atradies arī kāds dimants 170.000 dolaru vērtībā, kuŗš starplaikā pārslīpēts 12 dienu intensīvā darbā, bet citas vērtslietas joprojām meklē. Pavisam laupītāji ieguva vērtslietas 875.000 dolaru konvertībā. Franču un angļu sabiedrība ir ļoti ieinteresēta spriedumā, jo Vatsons, starp citu, ir arī Franču Goda leģiona kavalieris un viņa vecvecāki ir britu izcelsmes.